

Vinni-Pajusti Gümnaasium

PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA
Üldosa
I

2018

Vinni

Sisukord

1	Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning põhimõtted	1-5
1.1	Õppimise käsitlus põhikoolis	1-6
2	Tunnijaotusplaanid	2-6
2.1	Võõrkeelte õppimine põhikoolis	2-9
2.2	Valikkursused.....	2-9
2.3	Ainekava juurde kuuluv õppekirjandus	2-9
3	Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted	3-13
3.1	Läbivad teemad kooli õppekavas	3-13
3.2	Läbivate teemade kokkuleppemärgid ainekavas	3-17
3.3	Lõimingu põhimõtted	3-17
3.3.1	NÄITEKS: Põhiainete lõimingu arvuti algõpetusega I-III kooliastmes.....	3-17
3.4	Lõimiv loovtöö 7.-9. klassis.....	3-19
3.5	Loovtööde korraldus	3-19
3.6	Loovtööde vormistamine	3-20
4	Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted	4-21
4.1	Põhimõte	4-21
4.1.1	Projektide üldteemad:.....	4-21
4.2	Traditsioonilised klassivälised projektid koolis – vastutaja huvijuht.....	4-23
4.3	Kooliväline õpikeskkond, õppekäigud/ ekskursioonid	4-23
4.3.1	Õppekäigud ja õppekursioonid	4-24
4.3.2	Õppekäigud ja ekskursioonid	4-24
5	Õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus.....	5-26
5.1	Õppepäeva korraldus	5-26
5.1.1	Õppetundide ajad.....	5-26
5.2	Tugiteenuste korraldajad koolis	5-26

5.3	Õpikeskkond.....	5-27
5.3.1	Füüsiline keskkond:	5-27
5.3.2	Vaimne ja sotsiaalne keskkond	5-28
5.3.3	Erinevad õpikeskkonnad.....	5-28
5.4	Vihikud, töövihikud ja õpimapid.....	5-29
5.5	I klassi õpilase õppetarvete loetelu.....	5-30
6	Hindamine põhikoolis.....	6-31
6.1	Hindamise eesmärk:	6-31
6.2	Õpitulemuste kontrollimine ja hindamine	6-31
6.3	Hindamise süsteem	6-32
6.3.1	Numbriline hindamine.....	6-32
6.3.2	Kujundav hindamine.....	6-33
6.3.3	Õpilase enesehindamine	6-33
6.3.4	Arenguveestluse läbiviimise kord ja tingimused	6-34
6.3.5	Hindamise korraldus õppeainetes.....	6-35
6.3.6	6.3.6 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	6-35
6.3.7	Järelevastamiste ja järeltööde sooritamise kord	6-35
6.3.8	Kokkuvõtavad hinded ja järgmisesse klassi üleviimine	6-36
6.3.9	Tasemetööd.....	6-36
6.3.10	Põhikooli lõpetamine.....	6-37
6.3.11	Käitumise hindamine põhikoolis	6-38
6.3.12	Hoolsuse hindamine põhikoolis	6-39
6.4	Koolikohustuse tagamise ja täitmise eeskiri (alus PGS, 21. juuni 2010.a. Vabariigi presidendi otsus nr 698).....	6-40
1.	Koolikohustuslik isik	6-40
2.	Lapsevanema kohustused koolikohustuse täitmise tagamisel (alus PGS)	6-40
3.	Koolikohustuse üle kontrolli pidamine koolis	6-40

1.	Meetmed koolikohustuse tagamiseks koolis.....	6-41
6.5	Õpilaste tunnustamine.....	6-42
7	Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	7-45
7.1	Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord.....	7-45
7.2	Jälgimine ja abiosutamine.....	7-46
8	Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted.....	8-47
8.1	TUGISÜSTEEM.....	8-47
8.2	IÕK rakendamine.....	8-48
8.3	Tugisüsteemi rakendamine pikemaajalise õppest eemal viibimise korral.....	8-48
8.4	Tugisüsteemi rakendamine käitumis- ja tundehäirete korral.....	8-48
8.5	Tugisüsteemi rakendamine ebapiisava õppekeele valdamise puhul.....	8-48
8.6	Töö andekate ja tarkade lastega.....	8-49
9	Karjääriteenuste korraldus.....	9-50
9.1	Karjääriõpe ainekavades (kõik õppeained).....	9-50
9.2	Karjääriteabe traditsioonilised klassivälised üritused põhikoolis.....	9-51
10	Õpetaja töökava koostamise põhimõtted.....	10-52
10.1	Õpetaja töökava.....	10-52
10.1	Õppetegevuse planeerimine.....	10-53
10.2	Õpetaja töökava.....	10-54
11	Pädevused õppekavas.....	11-55
11.1	Kooliastmete pädevused.....	11-58
12	Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	12-59

1 Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning põhimõtted

Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase

- vaimset,
- füüsilist,
- kõlblist,
- sotsiaalseid ja
- emotsionaalseid arengut.

Õppekavas peetakse oluliseks **väärtusi**, mis tulenevad

- Eesti Vabariigi põhiseadusest;
- ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonist;
- Lapse õiguste konventsioonist;
- Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest;
- Põhikooli- ja gümnaasiumi seadusest.

Kooli õppekava lähtub veel:

- valla arengukavadest;
- kohalikust sotsiaalsest olustikust ja tellimusest;
- kooli missioonist, visioonidest ning arengukavadest.

Õppekava lähtub **alusväärtustest**, kus tähtsustatakse

- **üldinimlikke väärtusi:**

- ausus;
- hoolivus;
- aukartus elu vastu;
- õiglus;
- inimväärikus;
- lugupidamine enda ja teiste vastu.

- **ühiskondlikke väärtusi:**

- vabadus;
- demokraatia;
- austus emakeele ja kultuuri vastu;
- patriotism;
- kultuuriline mitmekesisus;
- sallivus;
- keskkonna jätkusuutlikkus;
- õiguspõhisus;
- solidaarsus;
- vastutustundlikkus;
- sooline võrdõiguslikkus.

Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnas integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikkusele. Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb Eesti kultuuri traditsioonidel.

Põhikoolil on hariv ja kasvatav ülesanne (PGS). Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis. Teadmiste,

väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

1.1 Õppimise käsitlus põhikoolis

Õppimise väljundiks on teadmiste, oskuste, vilumuste väärtushoiakute ja –hinnangute omandamine, mis on vajalik igapäevaelus toimetulekuks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused.

Õpetamisel (õppe kasvatamisel):

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi, kogemusi, sotsiaalset keskkonda;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks, huvitegevuseks ja tervise tugevdamiseks.
- 3) Võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) Kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras, tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) Luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks sotsiaalsetes suhetes (julge suhelda väga erinevatel sotsiaalsetel positsioonidel olevate inimestega);
- 6) Kasutatakse nüüdisaegset õppemetoodikat;
- 7) Kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise, -meetodeid;
- 8) Kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilasel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igapäevase individuaalsust (õpiabi tugisüsteem).

2 Tunnijaotusplaanid

I kooliaste

Õppeaine	1. klass	2. klass	3. klass	Kokku kooliastmes
1. eesti keel	7	7	6	20
2. A-võõrkeel	-	-	3	3
3. matemaatika	4	5	5	12
4. loodusõpetus	2	1	2	5
5. inimeseõpetus	-	1	1	2
6. muusika	2	2	2	6
7. kunst	1	1	2	4
8. tööõpetus	2	2	1	5
9. kehaline kasvatus	2	3	3	8
10. arvutiõpetus	-	1	-	1

1. Õppekoormus: 1. klass – 20t
2. klass – 23t
3. klass – 25t

2. Õppetööd toetav tegevus:
- õpiabi 1. klass – 1t
2. klass – 1t
3. klass – 1t

Tundide arv võib suurendada vastavalt erivajadusele:

- logopeediline teenindus – klasside grupid ja individuaalsed tunnid;
- järeleaitamistunnid vähemalt 2 korda nädalas;
- hooldusrühma töö – õpiraskustega ja bussidega sõitvatele lastele.

3. Õppetööd toetav klassiväline tegevus:

- sportlikud üritused;
- õppekäigud – 1.-3. klass ja erinevad õuesõppevormid;
- liiklusõpetus – 3. klass;
- jäätmetekke vähendamise programm „Ferda sorteerib prügi“- 1. kl.

II kooliaste

Õppeaine	4. klass	5. klass	6. klass	Kokku kooliastmes
1. eesti keel	6	3	3	12
2. kirjandus	-	2	2	4
3. A-võõrkeel	3	3	3	9
4. B-võõrkeel	-	2	3	3
5. matemaatika	5	5	5	15
6. loodusõpetus	2	2	3	7
7. ajalugu	-	2	2	4
8. inimeseõpetus	-	1	1	2
9. ühiskonnaõpetus	-	-	1	1
10. muusika	2	1	1	4
11. kunst	1	1	1	3
12. tehnoloogiaõpetus ja tööõpetus	1	2	2	5
13. kehaline kasvatus	3	3	2	8
14. arvutiõpetus	1	1	-	2

1. Õppekoormus: 4. klass – 24t
5. klass – 28t
6. klass – 29t

2. Õppetööd toetav tegevus:
- õpiabi 4. klass – 1t
5. klass – 1t
6. klass – 1t

Tundide arvu võib suurendada vastavalt erivajadustele.

- logopeediline teenindus: klasside grupid ja individuaalsed tunnid;
- õpilaste järeleaitamistunnid 2x nädalas;

- hooldusrühma töö – bussidega sõitvatele ja õpiraskustega lastele.
3. Õppetööd toetav klassiväline tegevus:
- suitsuprii klassi võistlus (4.-6. kl);
  - projekt „Kaitse end ja aita teist“, osavõtt õppelaagrist (6. klass);
  - Jäätme vähendamise programm“ Kuidas vähendada enda ökoloogilist jalajälge“- 5. kl

III Kooliaste

Õppeaine	7. klass	8. klass	9. klass	Kokku kooliastmes
1. eesti keel	2	2	2	6
2. kirjandus	2	2	2	6
3. A-võõrkeel	3	4	3	10
4. B-võõrkeel	3	3	3	9
5. matemaatika	4,5	4	5	13,5
6. loodusõpetus	2	-	-	2
7. geograafia	1,5	2	2	5,5
8. bioloogia	1	2	2	5
9. keemia	-	2	2	4
10. füüsika	-	2	2	4
11. ajalugu	2	2	2	6
12. inimeseõpetus	1	1	-	2
13. ühiskonnaõpetus	-	-	2	2
14. muusika	1	1	1	3
15. kunst	1	1	1	3
16. tööõpetus, käsitöö, kodundus	2	2	1	5
17. kehaline kasvatus	2	2	2	6
18. arvutiõpetus	1	-	-	1

1. Õppekoormus:
7. klass – 29t
8. klass – 32t
9. klass – 32t
2. Õppetööd toetav tegevus:
- arvutiõpetus (8.-9. kl) – 70t;
  - karjääriõpe 9. kl – 18t – töötukassa läbiviimisel
  - loovtöö 8.klassis
  - õpiabi – vastavalt erivajadusele (7.-9. kl);
  - logopeediline teenindus: individuaalsed tunnid ja konsultatsioonid;
  - järeleaitamistunnid – 2-3x nädalas, vastavalt vajadusele.
3. Õppetööd toetav klassiväline tegevus:
- 7. klass – osavõtt suitsuprii klassi konkursist.
  - 8. klass – tutvumine piirivalve ja riigikaitse tööga
  - 9. klass – karjääriõpe, kutsekoolide külastamine, kutsevalikupäeva läbiviimine.

2.1 Võõrkeelte õppimine põhikoolis

I kooliaste

A-võõrkeel – inglise keel alates 3. kl

II kooliaste

A-võõrkeel – inglise keel

B-võõrkeel – vene keel alates 5. kl

Soovi korral on B-keelena võimalus hakata õppima saksa keelt alates 6. kl.

III kooliaste

A-võõrkeel – inglise keel, põhikooli lõpetamisel tase B₁

B-võõrkeel – vene keel (saksa keel) põhikooli lõpetamisel tase B₁

2.2 Valikkursused

Arvutiõpetus 7.klassis.

Karjääriõpe 9. klassis.

Kooli õppekavas on suurendatud:

- inglise keele tundide arvu: 8. klassis ühe nädalatunni võrra;
- geograafia tundide arvu 7. klassis 0,5 tunni võrra;
- matemaatika tundide arvu 7. klassis 0,5 tunni võrra

2.3 Ainekava juurde kuuluv õppekirjandus

1. klass

1. S. Väljal „Jussikese seitse sõpra“
2. Muinasjutt „Kolm põrsakest“
3. E. Raud „Peep ja sõnad“
4. E. Raud „Sipsik“
5. F. Kotta „Tublid loomad“
6. S. Maršak „Kaksteist kuud“
7. M. Saluste „Kuidas tekkisid aastaajad“
8. L. Tungal „Tere, kool!“
9. A. Pervik „Kollane autopõrnikas“
10. E. Valter „Kassike ja Kakuke“
11. E. Niit „Triinu ja Taavi jutud“. „Triinu ja Taavi uued ja vanad lood“
12. H. C. Andersen „Pöial-Liisi“
13. A. Pervik „Paula ja Joosep“
14. A. Kivirähk „Leiutajateküla Lotte“

2. klass

1. J. Põldma „Lepatriinude jõulud“
2. A. Lindgren „Bullerby lapsed“
3. I. Maran „Londiste, õige nimega Vant“
4. A. Reinla „Pätu“
5. R. Vaidlo „Kessu ja Tripp“
6. Vennad Grimmid „Vahva rätsep“
7. Vennad Grimmid „Lumivalgeke“, „Lumeeit“
8. A. Jacobson, S. Olsson „Sune“ või „Sune läheb teise klassi“

9. E. Raud „Karu maja“
10. T. Toomet „Vana aja lood“
11. M. G. Schmidt „Jip ja Janneke“
12. U. Leies „Tipp ja Täpp“
13. S. Maršak „12 kuud“
14. E. Janikovzki „Minuga juhtub alati midagi“
15. T. Seero „Jürimari pere lood“
16. C. Perrault „Saabastega kass“
17. J. Vaiksoo „Neli hommikut ja üks õhtu“
18. A. Pervik „Mammutilaps ajab tuult taga“
19. J. Kaplinski „Jalgrataste talveuni“
20. M. Kunnas „12 kinki jõuluvanale“
21. J. Rannap „Lühikesed lood“
22. L. Tungal „Pururikas laps“
23. E. Särgava „Ennemuistsed jutud Reinuvader rebasest“
24. E. Niit „Onu Ööbiku ööpäev“
25. A. Jakobson „Ööbik ja vaskuss“
26. Eesti muinasjutte

3. klass

1. A. Pervik „Kunksmoor“
2. A. Pervik „Kunksmoor ja kapten Trumm“
3. M. Lobe „Vanaema õunapuu otsas“
4. A. Lindgren „Vahtramäe Emil“
5. Vennad Grimmid „Vahva rätsep“
6. O. Preussler „Väike nõid“
7. H. Käo „Noorpagana lood“
8. A. Lindgren „Bullerby lapsed“
9. T. Egner „Kardemoni linna rahvas ja röövlid“
10. T. Toomet „Kodused asjad“, „Vana aja lood“
11. A. M. G. Schmidt „Viplala lood“
12. O. Arder „Valge raamat“
13. E. Raud „Kilplased“
14. S. Aksakov „Tulipunane lilleke“
15. T. Jansson „Muumitroll“
16. A. Kivirähk „Kaelkirjak“
17. V. Koržets „Üks tüdruk, nimi Merike“
18. A. Lindgren „Kaisa“
19. A. Lindgren „Lärmisepa tänava Lota“
20. E. Niit „Ühel viivul vikervalgel“
21. U. Sikemäe „Jõuluvana ootajad“
22. A. Lindgren „Pipi Pikksukk“
23. Fr. R. Kreutzwald „Ennemuistsed jutud Reinuvader rebasest“
24. J. C. Harris „Onu Remuse lood“

4. klass

1. A. A. Milne „Karupoeg Puhh“
2. P. L. Travers „Mary Poppins“
3. A. Pervik „Arabella- mereröövli tütar“

4. O. Luts „Nukitsamees“
5. E. Kästner „Veel üks Lotte“
6. R. Roht „Jutte loomadest“
7. I. Maran „Kuidas kasvatada lastevanemaid“
8. F. Jüssi, R. Rea „Räägi mulle rebasest“
9. J. Rannap „Koolilood“
10. T. Toomet „Vana aja koolilood“
11. L. Tungal „Kristiina, see keskmine“
12. J. Rannap „Tupsik“
13. V. Luik „Tubased lapsed“
14. L. Tungal „Pool koera“
15. L. Tungal „Koera elu“
16. F. Tuglas „Siil“
17. A. Reinla „Teofrastus“
18. E. Raud „Kalevipoeg“
19. E. B. White „Charlotte koob võrku“
20. J. K. Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi“

5. klass

1. H. Jõgisalu „Veskiratta Madis“, „Vennikese ja tema sõprade lood“
2. A. Kivirähk „Sirli, Siim ja saladused“
3. A. Pervik „Arabella, mereröövli tütar“
4. J. Kross „Mardileib“
5. E. Raud „Kalevipoeg“ või „Roostevaba mõök“
6. J. Rannap „Viimane valgesulg“
7. E. Kästner „Veel üks Lotte“
8. J. R. R. Tolkien „Kääbik“
9. J. Jaik „Nõiutud Tuks“
10. J. Kaplinski „Kaks päikest“
11. S. Olsson, A. Jakobson „Berti päevik“
12. S. Rannamaa „Kadri“
13. J. K. Rowling „Harry Potter ja saladuste kamber“
14. J. Webster „Pikkjalg –isa“
15. A. Sakse „Lillemuinasjutud“
16. A. Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist“
17. F. Hodgson Burnett „Salaaed“
18. J. Parijõgi „Jutte“
19. A. de Saint-Exupery „Väike prints“

6. klass

1. O. Luts „Kapsapea“
2. J. Krüss „Timm Thaler ehk Müüdüd naer“
3. A. Lindgren „Vennad Lõvisüdamed“ või „Röövlitütar Ronja“
4. A. Marshall „Ma suudan hüpata üle lompide“
5. F. Molnar „Pal-tänava poisid“
6. C. Nöstlinger „Vahetuslaps“
7. J. K. Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi“
8. M. Twain „Tom Sawyery seiklused“
9. L. Tungal „Kirju liblika suvi“ või „Pille, Madis ja teised“

10. E. Raud „Lugu lendavate taldrikutega“
11. Fr. R. Faehlmann „Müütilised muistendid“
12. E. Kästner „Emil ja salapolitseinikud“
13. J. Rannap „Koolilood“
14. J. Põldmaa „Džuudopoisid“
15. H. Nõu „Pea suu“
16. E. Bornhöhe „Tasuja“
17. K. Thorvall „Isa aseaine“
18. S. Olsson, A. Jacobsson „Berti vägiteod“

7. klass

1. E. Bornhöhe „Tasuja“
2. O. Luts „Kevade“
3. H. Nõu „Kuues sõrm“
4. A. Vallik „Kuidas elad, Ann?“

8. klass

1. D. Defoe „Robinson Crusoe“
2. A. Vallik „Mis teha, Ann?“
3. W. Golding „Kärbeste jumal“
4. J. Guillou „Kurjus“

9. klass

1. A. Kitzberg „Libahunt“
2. L. Koidula „Säärane mulk“
3. A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“
4. E. Vilde „Pisuhänd“
5. O. Luts „Suvi“
6. W. Golding „Kärbeste jumal“
7. S. Collins „Näljamängud“
8. Üks noorsooteles vabal valikul.

Soovituslik kirjandus põhikoolile:

- J. Kross „Väike Vipper“
 D. Leesalu „Mängult on päriselt“
 J. Parijõgi „Teraspoiss“
 K. Reimus „Haldjatants“
 V. Uibopuu „Janu“
 A. Vallik „Mis sinuga juhtus, Ann?“
 A. de Saint-Ezupery „Väike prints“
 K. Mazzetti „Punamütsikese ja hundi vahel on kõik läbi“
 A. Christie/ A. Conan Doyle – üks romaan vabal valikul
 E. Raud „Kalevipoeg“

3 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel.

Läbivad teemad on:

- aineülesed;
- ühiskonnas tähtsustatud;
- võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust;
- toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

2) Läbivate teemade õpe realiseerub:

- õpikeskkonna korralduses (so kooli vaimne, sotsiaalne ja füüsiline õpikeskkond);
- aineõppes: näited, meetodid, aineülesed, klassidevahelised ja ülekoollised projektid, eesmärgid, taotlused kasvatustöös (väärtuste kujundamine), erinev õppesisu, õpetaja juhtiv roll (eeskuju, isiksuseomadused).

3) Koostöö korralduses:

- koostöö koolipidajaga;
- paikkonna asutuste ja ettevõtetega;
- teiste koolidega;
- kultuuriasutustega (klubid, rahvamajad, raamatukogud, valla muuseumid, noortekeskused, Roela kábikuivati, Viru-Jaagupi muuseum, kirik);
- kodanikuühendustega (Memento ühing jpt);
- klassivälise õppetegevuse ja huviringid (projektid);
- osalemine maakondlikes ja vabariiklikes projektides.

3.1 Lábivad teemad kooli õppekavas

1) Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Õppeained: eesti keel
võõrkeel
ajalugu
loodusõpetus
bioloogia
inimeseõpetus
kunst
tööõpetus/ käsitöö
kehaline kasvatus
karjääriõpe (valikaine)
klassijuhatajatund

Eesmärgid:

- õpilase kujunemine isiksuseks (väärtuskasvatus);
- valmisolek õppida kogu elu;
- erinevate rollide täitmine muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
- oma elu teadlik kujundamine;
- mõistlike kutsevalikute tegemine;
- oskus leida infot erinevate töövaldkondade kohta;
- oskus kirjutada CV-d (9. kl lõpus).

Väljund: õpilane tunneb ennast ja oma võimeid ning oskab valida õige suuna edasiõppimiseks.

2) Keskkond ja jätkusuutlik areng

Õppeained: eesti keel
võõrkeel
ajalugu
loodusõpetus
bioloogia
inimeseõpetus
keemia
füüsika
geograafia
tööõpetus
arvutiõpetus

Eesmärgid:

- sotsiaalselt aktiivse inimese kasvatamine;
- vastutustunde kasvatamine;
- säästva ja keskkonnateadliku eluviisi omandamine;
- oskus lahendada praktilisi ülesandeid looduses;
- oskus leida lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- keskkonna hoidmine ja kaitsmine, aktiivne reageerimine keskkonna reostuse puhul.

Väljund: õpilane on aktiivne inimene, kes hoiab keskkonda ja suhtub meid ümbritsevasse maailma säästvalt.

3) Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Õppeained: inimeseõpetus
ühiskonnaõpetus
eesti keel
võõrkeel
ajalugu
matemaatika
arvutiõpetus
kehaline kasvatus
muusika
tööõpetus/ käsitöö
kunst

Karjääriõpet ja ettevõtlikkust õpitakse lõimitult kõikide õppeainetega.

Eesmärgid:

- õpilane kujuneb sotsiaalselt aktiivseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks;
- õpilane mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme;
- õpilane mõistab kodanikualgatuse tähtsust ja vajalikkust;
- õpilane tunneb end ühiskonnaliikmena;
- õpilane toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- õpilane on kultuurikandja ja hoidja oma kodukohas ja aktiivne osaleja ühiskondlikus tegevuses.

Väljund: õpilane oskab toime tulla ühiskonnas, on ettevõtlik ja algatusvõimeline ning aktiivne kodanik.

4) Kultuuriline identiteet

Õppeained: eesti keel
muusika
kunst
 ajalugu
 võõrkeeled
 tööõpetus/ käsitöö
 geograafia
 ühiskonnaõpetus
 huvitegevus

Eesmärgid: taotletakse õpilase kasvamist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes

- mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana;
- mõistab kultuuride muutumist ajaloo vältel;
- omab ettekujutust kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast;
- väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust;
- on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Väljund: õpilane on aktiivne osaleja sotsiaalses ja multikultuurses keskkonnas, oskab hinnata ja hoida kultuuriväärtusi.

5) Teabekeskond

Õppeained: eesti keel (meedia)
võõrkeel
arvutiõpetus
matemaatika
 ja kõik teised õppeained

Eesmärgid: taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes

- tajub ja teadvustab ümbritsevat keskkonda;
- suudab kriitiliselt analüüsida teavet, mis on tema kasutuses;
- toimib infomaailmas oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Väljund: õpilane oskab orienteeruda teabekeskkonnas ja seda kriitiliselt analüüsida.

6) Tehnoloogia ja innovatsioon

Õppeained: arvutiõpetus
 matemaatika
 kunst
 ja kõik teised õppeained (nüüdisaegse tehnika kasutamine õppetöös)

Eesmärk: taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes

- tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- teab ohtusid internetis ja oskab neist hoiduda;
- oskab suhelda viisakalt ja lugupidavalt veebikeskkondades;
- teab, kus kasutada isikuandmeid ohutult.

Väljund: õpilane saab hästi hakkama nüüdisaegses tehnoloogilises maailmas.

7) Tervis ja ohutus

Õppeained: inimeseõpetus
kehaline kasvatus
arvutiõpetus
karjääriõpe
bioloogia
loodusõpetus
ühiskonnaõpetus
tööõpetus/ käsitöö
kodundus
keemia
kunst
füüsika
muusikaõpetus
klassiväline huvitegevus

Eesmärgid: taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes

- on võimeline järgima tervislikku eluviisi;
- oskab käituda turvaliselt, ennast ja teisi säästvalt;
- aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- on füüsiliselt aktiivne ja positiivne inimene.

Väljund: õpilane on tervist ja ühiskonda väärtustav inimene.

8) Väärtused ja kõlblus

Õppeained (kõik): eesti keel
võõrkeel
matemaatika
loodusõpetus
ajalugu
inimeseõpetus
ühiskonnaõpetus
muusika
kunst
tööõpetus/ käsitöö
kehaline kasvatus
keemia
bioloogia
füüsika
geograafia
arvutiõpetus

uurimistöö alused
karjääriõpe
klassiväline tegevus

Eesmärgid: ühiskonnas hästi toimetuleva, tolerantse, kaasinimesest hooliva, aktiivse ja teadliku kodaniku kasvatamine (väärtuskasvatus koolis). Õpilast suunatakse:

- tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;
- arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ja hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- osalema kollektiivi (klassi, kooli) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite, kooli kodukorra väljatöötamises ning neid järgima;
- reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumis põhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Väljund: õpilane on ühiskonnas väga hästi toimetulev, aktiivne ja eetiline kodanik.

3.2 Läbivate teemade kokkuleppemärgid ainekavas

1. Tervis ja ohutus – TO
2. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – EÕ
3. Keskkond ja jätkusuutlik areng – KK
4. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – KE
5. Kultuuriline identiteet – KI
6. Teabekeskond – TK
7. Tehnoloogia ja innovatsioon – TI
8. Väärtused ja kõlblus – VK

3.3 Lõimingu põhimõtted

Eesmärk:

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab

- õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist;
- õppekava arenduse ning õpetaja õppe-kasvatustöö planeerimist;
- lõiming saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside abil;
- lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust.

3.3.1 NÄITEKS: Põhiainete lõiming arvuti algõpetusega I-III kooliastmes

I kooliastmes on õppeplaanis arvutiõpetus II klassis, seetõttu on väga oluline, et arvutialaseid teadmisi jagatakse lõimingu ka I ja III klassis põhiainete (eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus) tundides alljärgnevalt:

I klass

Vestlused:

- käitumine arvutiklassis;
- arvutikasutamise võimalused tänapäeval;
- interneti, portaalide, veebikeskkonna jne olemus;
- internetiohud ja tervis.

Oskused:

- arvuti käivitamine ja sulgemine;
- millele tuleb arvutiga töötamisel tähelepanu pöörata;
- oskab kasutada eakohast digiõppevara.

II klass

Tunnid toimuvad ainekava alusel.

III klass

Vestlused:

- erinevad infokanalid, ohtlikud keskkonnad;
- õppimine arvuti abil;
- vajaliku info otsimine;
- tervisekaitse, ohud internetis;
- keskkonda säästev tegevus jm.

Oskused:

- info otsimine erinevatest keskkondadest;
- lühikokkuvõtete koostamine;
- 2. klassis omandatud oskuste kinnistamine ja uute oskuste omandamine;
- 3. klassi lõpuks oskus kasutada interneti erinevate keskkondade infot õppimisel (kõik õppeained) ning aktiivne osalemine pranglimise võistlustel (matemaatikas).

II kooliastmes

- oskab eristada avalikus ja privaatses ruumis toimumise seaduspärasusi (kõik õppeained);
- oskab kasutada OS-i ja võõrkeele sõnaraamatut (kõik ained);
- kasutab digiprogramme kodustes õppetöodes (eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, ajalugu jt);
- oskab valida õiget suhtlusviisi (eesti keel);
- oskab lugeda ja kuulata uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hinnata selle kvaliteeti ning tuvastada uudises puuduvat teavet (eesti keel);
- oskab viisakalt suhelda internetikeskkonnas (kõik õppeained).

III kooliastmes

- oskab analüüsida meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselusel (eesti keel, geograafia, ajalugu);
- kasutab meediat teabeallikana (kõik õppeained);
- oskab kriitiliselt hinnata meedia usaldusväärsust;
- mõistab internetiohte ja oskab ennast kaitsta (kõik õppeained);
- oskab iseseisvalt teavet otsida (kõik õppeained);
- oskab analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine ja äratundmine, huvide kahjustamine,

- kallutatud teabe edastamine, kommenteerimine jms (eesti keel, ajalugu, võõrkeeled jt);
- oskab koostada videoesitlusi erinevates õppeainetes.

3.4 Lõimiv loovtöö 7.-9. klassis

1. III kooliastmes (7.-9. kl) korraldatakse õpilastele läbivatest teemadest või õppeaineid lõimiv loovtöö, mis võib olla õppeainete ülene:
  - uurimus;
  - projekt;
  - kunstitöö;
  - praktiline töö;
  - näitus;
  - õppevahendid;
  - kujundus;
  - ehitis (lumelinn, liuväli, mänguplats jms);
  - esitlus (arvutil) jms;
  - tarbeese (kapp, riiul, sõiduvahend, mänguasjad, kaardid jms).
2. Loovtöö võib ühildada ainealaste projektidega (nn ainenädalate ja ainekavadega).
3. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.
4. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased.
5. Loovtöö teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.
6. Loovtöö korraldus koos ainenädalate projektidega sätestatakse iga õppeaasta üldtööplaanis 1. oktoobriks direktori käskkirjaga.
7. Loovtöö on põhikooli lõpetamiseks kohustuslik.
8. Õppealajuhataja reguleerib õpetajatevahelist koostööd ja töökoormuse jaotust.

3.5 Loovtööde korraldus

Kool määrab koostöös aineõpetajatega loovtööde teemad augusti lõpuks.

Aineõpetajad tutvustavad teemasid 8. klassi õpilastele hiljemalt 10. septembriks. Õpilased valivad loovtöö individuaalse või kollektiivse teema hiljemalt 30. septembriks. Klassijuhataja ja aineõpetaja peavad registrit loovtööde sooritajate ja teemade kohta. Ainekomisjoni esimees kogub andmed aineõpetajatelt ja kirjutab loovtööde sooritajate nimed ja tööde teemad ainekomisjoni tööplaani. Loovtööde teemad kinnitab direktor oktoobri esimesel nädalal. Loovtöid juhendavad KÕIK õpetajad.

Loovtööde valmimise protsessi juhib aineõpetaja.

Loovtööde register (näidis)

Jrk nr	Õpilase nimi	Klass	Loovtöö teema	Individuaalne või kollektiivne	Juhendaja nimi	Töö valmimise tähtaeg

Loovtööde teemasid pakuvad välja kõik aineõpetajad iga õppeaasta lõpul. Tööd koordineerib koolis õppealajuhataja.

3.6 Loovtööde vormistamine

Töö sooritamise järel teeb õpilane kokkuvõtte oma tegevusest ja esitab annotatsiooni (lühikese tutvustuse). Kollektiivse töö puhul peab õpilane annotatsiooni tegema selle kohta, mida tema ise tegi (millise etapi eest tema vastutas).

Annotatsioon

1. Õpilase nimi
2. Klass
3. Loovtöö nimetus
4. Kollektiivne või individuaalne
5. Juhendaja nimi
6. Loovtöö kirjeldus (või esitlus)
  - teema valiku põhjendus
  - töö eesmärk
  - töö teostamine (kasutatud materjalid, allikad, kavandid jm)
  - töö väljund (ettekanne, näitus, ürituse läbiviimine, õppevahend jm)
  - töö teostamise aeg (etapid)
  - töö vajalikkus
  - järeldused (töö praktiline väärtus õpilase jaoks, hinnangud jne)
7. Juhendaja hinnang (kujundav):
8. Klassijuhataja allkiri (loovtöö kandmise kohta e-kooli):

4 Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

Eesmärk: anda õpilastele võimalus:

- arendada organiseerimisvõimet – ja kogemusi;
- saada uusi teadmisi ja oskusi;
- motiveerida ettevõtlikkust;
- parandada esinemisjulgust ja suhtlemisoskust;
- saada tagasisidet oma oskustest;
- õppida teavet koguma ja süstematiseerima;
- arendada meeskonnatöö oskusi;
- olla valmis vastutama oma tegevuse lõpptulemuse eest.

4.1 Põhimõte

Iga ainevaldkond (v õppetool) saab õppeaasta jooksul korraldada ühe ülekoolilise ainealase projekti. Projekti on kaasatud õpilased, õpetajad, lapsevanemad, raamatukogud, klubid jt asutused. Õpilasi peab olema projektis vähemalt 50%. Iga projekt toetab ainealast klassivälisist tööd ja aitab õpilastel teadmisi kinnistada ja täiendada. Projekt kavandatakse septembrikuu jooksul ja on üks osa ainekomisjoni tööplaanist.

Projektid on aineülesed, tegevuse käigus on lõiming paljude teiste ainetega, seetõttu on vaja projektis ära märkida, kes on töösse kaasatud. Projekti läbiviimise eest vastutab ainekomisjoni esimees.

Ainekomisjon otsustab:

- projekti tööks sobiva aja (nädala);
- avalikustab õpilaste tegevuse (reklaam);
- määrab vastutajad (ka õpilaste seast);
- selgitab välja tublimad tegijad ja ainetundjad;
- autasustab tublimaid õpilasi (abilisi) nädala lõpus;
- teeb ainekomisjoni analüüsi-kokkuvõtte.

4.1.1 Projektide üldteemad:

1. Alklassid	TERVIS, TURVALISUS JA LIIKUMINE
2. Loodusained	KESKKOND
3. Matemaatika	MÕTELDA ON MÕNUS
4. Võõrkeeled	KULTUUR RIKASTAB ELU
5. Ajalugu, ühiskonnaõpetus	KODANIKUHARIDUS
6. Eesti keel ja kirjandus	LOOMELUGU JA KEELETEGU
7. Kunstiained	LOOMETEGEVUS
8. Kehaline kasvatus	LIIKUMINE

Igal õppeaastal valib ainekomisjon alateema, millele või kellele on projekt sellel aastal pühendatud (suunatud).

Projektide üldteemasid võib ka muuta, vastavalt tekkinud uutele ideedele.

Projektid kajastatakse antud õppeaasta üldtööplaanis.

Projektide koostamisel ja läbiviimisel toetutakse järgmistele üldpädevustele (5):

VÄÄRTUSPÄDEVUS – koostöös väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, teiste maade rahvaste kultuuripärandiga, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.

SOTSIAALNE PÄDEVUS – suutlikkus ennast teostada, toetada ühiskonna demokraatlikku arengut, järgida kehtivaid väärtusi ja norme.

ENESEMÄÄRATLUSPÄDEVUS – suutlikkus mõista ennast, oma tugevaid ja nõrku külgi, osata lahendada vaimse ja füüsilise tervisega seotud probleeme.

SUHTLUSPÄDEVUS – osata oma seisukohti selgelt ja asjakohaselt väljendada ja põhjendada.

ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS – suutlikkus oma ideid luua ja ellu viia, näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, osata organiseerida ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja tunnetada vastutust.

Projektide koostamisel ja läbiviimisel toetutakse järgmistele läbivatele teemadele (8):

ELUKESTEV ÕPE JA KARJÄÄRI PLANEERIMINE

Õpilane täidab projektide käigus erinevaid rolle ja ülesandeid, on valmis õppima mitte ainult tundides, vaid ka klassivälises tegevuses, oskab teha õigeid valikuid tuleviku suhtes.

KESKKOND JA JÄTKUSUUTLIK ARENG

Ürituste ettevalmistuse, ülesannete täitmise kaudu kasvatada õpilastes vastutus- ja kohusetunnet ning õiget suhtumist meid ümbritsevasse keskkonda.

KODANIKUALGATUS JA ETTEVÕTLIKKUS

Taotleda, et õpilane mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme, on aktiivne ühiskonnaliige ning toetub oma edasises tegevuses kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

KULTUURILINE IDENTITEET

Õpilane mõistab, et ta on kultuuri kandja ja kultuuride vahendaja; austab ja väärtustab teiste rahvaste kultuure ja omapära ning on salliv teiste kultuuride suhtes.

TEABEKESKKOND

Õpilane oskab leida ja töödelda infot, on teadlik internetimaailma ohtudest ja oskab neist hoiduda; õpib kasutama meediat teabeallikana, eristab avalikku ja isiklikku sfääri ning valib selle põhjal õige suhtlusviisi.

TEHNOLOOGIA JA INNOVATSIOON

Õpilasest kasvab uuendusaldis kodanik, kes tuleb toime kiiresti muutuvast elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

TERVIS JA OHUTUS

Õpilane on võimeline ja valmis järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ja aitama kaasa turvalise keskkonna kujunemisele.

VÄÄRTUSED JA KÕLBLUS

Õpilane tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja reegleid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli; vajadusel sekkub oma võimaluste piires.

4.2 Traditsioonilised klassivälised projektid koolis – vastutaja huvijuht

1. 1. september – teadmiste päev (pidulikud aktused, klassijuhatajatunnid, 1. klassi puu istutamine, pildistamine, lastevanemate infopäev, tutvumine kooliga)
2. Õpilasesinduse valimised (sept 2. nädal)
3. Õpetajate päev (okt. algus)
4. Gümnasisti päev (okt)
5. „Tagasi kooli“ nädal
6. Isadepäeva tähistamine
7. Jõulunädal, jõulupeod
8. Ainepäev
9. Projekt „Kaitse end ja aita teist“ 6. kl
10. Vabariigi aastapäeva aktused
11. VPG juubelinädal (aprill)
12. Talgupäev (aprill-mai)
13. Emadepäeva tähistamine (mai)
14. Põhikooli lõpuaktus (juuni)
15. Kooli tehnikapäev (raketid, droonid, seebikarbiralli, ja punnvõrriide ralli korraldamine – mai, okt).

Koolidevahelised projektid ja kavandamise põhimõtted – vastutaja huvijuht

Eesmärk:

anda õpilastele võimalus:

- parandada keele- ja suhtlemisoskust;
- arendada organiseerimiskogemusi;
- õppida tundma erinevaid kultuure ja rahvustraditsioone;
- tugevdada rahvustunnet ja aidata kaasa globaliseerumisele.

Põhimõtted

Koostöös valla arendusjuhi, aineõpetajate ja koostööpartneritega kirjutada projekte ja taotleda raha oskusainete ja loodusainelaste ürituste läbiviimiseks. Samuti ka kehakultuuri- ja matkalase tegevuse propageerimiseks (matkad Eestis)

Projektid (alates 2013)

1. Keskkonnakaitse projekt (keskkonna seire)
2. Kultuuriprojekt (tutvumine Eestimaa looduse ja kultuuriväärtustega)

4.3 Kooliväline õpikeskkond, õppekäigud/ ekskursioonid

Õppetööd võib korraldada ka väljaspool koolimaja: kooliõues, lähemas looduses (õuesõpe), nt Vinni tammikus, muuseumides Rakveres, Tudus ja Viru-Jaagupis, arhiivides Tallinnas ja

Tartus, keskkonnahariduskeskustes, nt Lahemaa Rahvusparkis Sagadis ja Oandus, riigiasutustes, politsei- ja päästeametis, ettevõtetes nagu Pajusti Kivikeraamika OÜ ja Lõnga Liisu OÜ, omavalitsusüksustes Vinni Vallamajas, teaduskeskustes Tartus ja Tallinnas.

Klassiväline õppetöö toimub lõiminguna teiste õppeainete ja aineõpetajatega. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel; õppeainete, kooliväliste projektide; läbivate teemade; ühiste rõhuasetuste ja õppeülesannete abil.

Koolivälises õpikeskkonnas mõistavad õpilased paremini sotsiaalset keskkonda:

- kuidas inimesed elavad ja töötavad;
- kuidas nad omavahel suhtlevad;
- millised on ühise tegutsemise eesmärgid ja tulemused;
- millised on erinevad vanusegrupid, kogukonnad, ülesanded ühiskonnas;
- millised on aktsepteeritavad käitumisharjumused ja nende väljaarendamine jpm.

4.3.1 Õppekäigud ja õppekursioonid

I klass

Vinni-Pajusti raamatukogu

Rakvere Päästekeskus, Vallimägi

II klass

Lõnga Liisu Pajustis

Viru-Jaagupi koduloomuuseum

III klass

Kivikeraamika Pajustis

Sagadi looduskeskus (loodusprogrammides osalemine)

IV klass

Reoveepuhasti Vinnis

Ida-Virumaa (Kohtla kaevandus, Toila park)

V klass

Villemsoni koduaed

Rocca al Mare vabaõhumuuseum

VI klass

Vinni vallamaja

Tartu muuseumid (loodusmuuseum, nukumuuseum, Ülenurme põllumajandusmuuseum)

Muusikaürituste ja näituste külastamine (lõiming klassi- ja koolivälise tegevusega)

KIK projekti raames korraldatud õppekäik 1.-4. kl

4.3.2 Õppekäigud ja ekskursioonid

III kooliaste

7. klass

Õppekäik:

- 1) Mõdriku mõis, tiigid, Tākusammas (jalgsimatk)
- 2) Roela oos, kábikuivati, Taali mesila, Viru-Jaagupi kirik (arhitektuur ja kirikuaed)

Õppekursioon:

- 1) Laiuse linnus, Linnutaja mägi, Palamuse, Elistvere loomapark

8. klass

Õppekäik:

- 1) Raamatukogu (Vilde preemia laureaadid)
- 2) Aurukatel
- 3) Eduard Vilde mälestusmärk (jalgsimatk), kirjanike puud

Õppeekskursioon:

- 1) Tartu – Ahhaa Teaduskeskus; Zooloogia ja geoloogia muuseum
- 2) Kurgja; Paide linnus

9. klass

Õppekäik:

Toimuvad valikuliselt, nt. KUMU, Kadrioru Kunstimuuseum, Pangamuuseum, Vilde ja Tammsaare muuseum, Rocca al Mare vabaõhumuuseum, Lennusadam, meremuuseum jne.

KIK projekti raames korraldatud õppekäik 5. -9. kl

5 Õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus

Õppetöö toimub tunniplaani alusel. Õppeaasta tunniplaani kinnitab koolidirektor. Kõiki õppeaineid õpetatakse üldjuhul kogu õppeaasta vältel, välja arvatud mõned valikained ja projektid (karjääriõpe, loomeprojektid, arvutiõpetus jm).

5.1 Õppepäeva korraldus

Õppepäev koosneb tundidest, vaheaegadest ja klassi- ning koolivälisest tegevusest.

Õppetunni pikkus 45min.

Vaheaja pikkus 10min.

Söögivaheaja pikkus 20min.

Päevas on kõige rohkem 8 õppetundi, reedeti 7 õppetundi.

5.1.1 Õppetundide ajad

Tundide ajad E- N

1. 8.00 – 8.45

2. 8.55 – 9.40

3. 9.50 – 10.35

I söögivahetund

4. 10.55 – 11.40

II söögivahetund

5. 12.00 – 12.45

III söögivahetund

6. 13.00 – 13.45

7. 13.55 – 14.40

8. 14.45 – 15.30

Tundide ajad reedel

1. 8.00 – 8.15

2. 8.25 – 9.10

3. 9.20 – 10.05

I söögivahetund

4. 10.25 – 11.10

II söögivahetund

5. 11.30 – 12.15

III söögivahetund

6. 12.30 – 13.15

7. 13.25 – 14.10

Koolipäev lõpeb k 15.35, reedeti 14.15. Õpilasliinide graafikud koostab omavalitsus vastavalt kooli soovidele.

Õppeaasta pikkus on 175 õppepäeva, lõpuklassis 185 õppepäeva.

Täiendav õppetöö toimub pärast õppeaasta lõppu kuni 2 nädalat. Aastahinded pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu. Tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud IÕK, kus on ette nähtud erisused järgmisesse klassi üleviimisel.

Suветöö lõpeb 30. augustil.

5.2 Tugiteenuste korraldajad koolis

Koolis töötavad järgmiste teenuste osutajad:

- sotsiaalpedagoog – õpilaste ja lastevanemate nõustamine, koolikohustuse täitmise jälgimine;
- logopeed – kõneravi 1.-6. klassi õpilastele – rühma- ja individuaaltunnid, kõneravi 7.-9. klassi õpilastele, individuaalne töö;

- e-kooli administraator – e-kooli töö koordineerimine, klassipäevikute loomine, teadete edastamine;
- hooldusrühm – 1.-6. klassi õpilastele, kes ootavad koolibusse;
- IT-spetsialist – kooli infotehnoloogilise süsteemi töö korras hoidmine;
- järelevastamised ja aineõpetajate konsultatsioonid 1-2 korda nädalas vastavalt vajadusele;
- kooliõde – esmaabi andmine, õpilaste tervise kontrolli teostamine, konsultatsioonid, vaksineerimine, tervistedendav töö koolis, toitlustamise jälgimine, söökla töö;
- võrgustikutöö (sotsiaalpedagoog, direktor, õppealajuhataja, logopeed, klassijuhataja, valla sotsiaaltöötaja) – õpilase ja vanema probleemide lahendamine: kasvatusalane toetamine, õppetöölane toetamine;
- psühholoog – õpilaste ja lastevanemate nõustamine

5.3 Õpikeskkond.

Õpikeskkonna all mõistetakse õpilasi ümbritseva

- vaimse
- sotsiaalse
- füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.

Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja oma kooli traditsioone. Õpekoormus vastab õpilaste jõuvarudele.

Õpikeskkonnas luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevaid

- (1) austavaid suhteid õpilaste,
- (2) õpetajate,
- (3) kooli juhtkonna,
- (4) vanemate ja teiste kooliga seotud osaliste vahel.

Välistatakse:

- (1) õpilastevahelist vägivalda;
- (2) õpetajate ja õpilaste vahelist vägivalda;
- (3) viha ja vaenu.

Märgatakse ja tunnustatakse:

- (1) kõikide õpilaste pingutusi;
- (2) õpiedu;
- (3) aktiivsust ja ettevõtlikkust;
- (4) tolerantsust ja empaatiavõimet;
- (5) üksteise toetamist õpi- ja eluraskuste puhul;
- (6) sõbralikkust ja heatahtlikkust;
- (7) inimõigusi ja demokraatia arengut.

5.3.1 Füüsiline keskkond:

1. Ruumide ja rajatiste sisustus ja kujundus on otstarbekas ja esteetiline.
2. Ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.

3. Ruumid on soojad, valgus ja ventilatsioon vastab nõuetele.
4. Õpperuumides on olemas internetiühendus, arvuti, esitlustehnika, õppematerjalid ja -vahendid, teatmeteosed.
5. On olemas kehalise tegevuse ja terviklike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
6. Kasutatakse eakohast ja erivajadustele vastavat õppevara.

5.3.2 Vaimne ja sotsiaalne keskkond

Vaimse ja sotsiaalse keskkonna loomisel osaleb kogu koolipere.

Vaimses keskkonnas toimub õpilase ja õpetaja koostööl põhinev teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja hinnangute omandamine, mis on vajalik igapäevaelus toimetulekuks.

Õpetaja on õppeprotsessi suunaja ja juhtija. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes õpib

- iseseisvalt ja koos kaaslastega;
- oma kaaslasi ja ennast hindama;
- oma õppimist analüüsima ja juhtima;
- omandatud teadmisi kasutama ja uutes olukordades rakendama;
- valikuid tegema;
- kriitiliselt mõtlema;
- elukestvalt õppima.

Sotsiaalses keskkonnas koheldakse kõiki õpilasi eelarvamuseeta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austatakse nende eneseväärikust ning isikupära.

Jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigust ja vastutust.

Ollakse avatud vabale arvamustevahetusele, kriitikale. Luuakse võimalused näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega.

Koolielu peab olema korraldatud rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest lähtudes.

5.3.3 Erinevad õpikeskkonnad

Parimaid tulemusi saavutatakse siis, kui kasutatakse aktiivõppemeetodeid. Pädevuste kujunemine toimub efektiivsemalt, kui kasutatakse erinevaid õpikeskkondi.

ÕPIKESKKOND KLASSIS	VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI (õuesõpe)
1. Kommunikatiivsed meetodid <ul style="list-style-type: none"> - dialoog - paaristöö - rühmatöö - vestlus - küsimused- vastused 	<ul style="list-style-type: none"> - kaja meetod - rühmatöö - märkide järgi liikumine - kokkuvõtte-aruanne tegevusest - häälte kuulamine looduses

<ul style="list-style-type: none"> - jutustamine - väitlemine - seisukohtade põhjendamine 	
<p>2. Tegevuslikud meetodid</p> <ul style="list-style-type: none"> - omalooming - ülesannete lahendamine - analüüsimine - kujundamine - probleemi lahendamine - matkimine - kirjutamine - jooniste tegemine (joonestamine) - joonistamine 	<ul style="list-style-type: none"> - töö muuseumis, näitusel - märkamine - kuulamine - harjutamine - vaatlemine - määramine - kogemine - korjamine - orienteerumine - mängud - praktilised tööd - konstrueerimine - katsed - mõõtmine - ehitamine, loomine
<p>3. Esitlused</p> <ul style="list-style-type: none"> - näitemäng - uurimuslik töö - näitused - projektid - loometööd - mapid - lavastused - esitlemine (videoprojektoriga) - ettekanded - rühmatööde tutvustamine 	<ul style="list-style-type: none"> - näitemäng looduses - laboratoorne töö - herbaariumide näitused - esitlemine ja materjali tutvustamine kaaslastele - projektitööde kokkuvõtte demonstreerimine - rühmatööde tutvustamine - mõõtmised - orienteerumine - näituse korraldamine - müügid (ettevõtlus) - esinemised koostööpartnerite juures

5.4 Vihikud, töövihikud ja õpimapid

Vihikud, töövihikud ja õpimapid annavad ülevaate õpilaste kirjalikest töödest, õpilaste arengust ja õpetaja suulisest ja kirjalikust tagasisidest. Kirjalikes töödes peavad olema parandatud eesti keele õigekirjavead (mida ei arvestata hinde panemisel teistes ainetes, va eesti keel).

ÕPIMAPIS:

1. Lehed on kergesti paigaldatavad (augud servas); neid on võimalik lisada ja vajadusel välja võtta.

2. Õpilane kirjutab tunnis käsitletu joonelistele lehtedele ja veerandi lõppedes või kontrolltöö järel võib vastava materjali mapist välja võtta ning koju jätta (mapp ei muutu mahukaks).
3. Kontrolltööks või kirjandiks võtab õpilane oma mapist puhta joonelise lehe ja paneb selle hiljem (hinnatuna) mappi tagasi. NB! On välditud teiste ainete vihikutest lehtede rebimine eesti keele või kirjanduse arvestustööks või tunnikontrolliks.
4. Eesti keele ja kirjanduse tundides kasutatav materjal on KOOS ühes mapis. NB! Väldib õpilase vabandust, et tal jäi vihik koju, sest ta arvas, et on eesti keele/ kirjanduse tund.
5. Õpilane paneb mappi KÕIK tööd, mis ta õpetajale eelnevalt hindamiseks on esitanud. NB! Järele vastama tulles on õpilasel ette näidata „2“ hinnatud töö, samuti juhul, kui õpetajal on ununenud hinne e-kooli märkimata (õpilane tõestab oma saadud hinnet). Kui õpilasel on vihik, visatakse lehtedele kirjutatud tööd sageli ära või ei leita neid üles – nii ei ole võimalik lehti enam hiljem kasutada, sh näiteks eksamiks õppides.
6. Ainekabinetis on olemas auguraud, nii et õpilane saab lehti augustada ka koolis vahetunni ajal.

Õpimapp on kohustuslik neis õppeainetes, kus tehakse kontrolltöid paberitele ja kasutatakse töölehti. Mapid on vajalikud ka oskusainetes.

5.5 I klassi õpilase õppetarvete loetelu

- pliiatsid (harilikud, pehmema söega)
- pinal
- pliiatsiteritaja
- kustutuskumm
- joonlaud (30 cm)
- värvipliiatsid (vähemalt 6 värvi)
- õlipastellid
- guaššvärvid (ka valge värv)
- 3 pintslit (laiem, kitsam guaššvärvidele)
- veetopsik
- plastiliin
- joonistuspaper (formaadid A3 ja A4)
- A3 mapp kunstitööde hoidmiseks;
- värviline paper (vähemalt 10 värvi)
- paberiliim
- käärid
- vihikuid: ruudulisi 2tk, 16 joonega 2tk
- vahetusjalatsid
- vahetusjalatsite kott
- võimlemisriided: lühikesed püksid ja T-särk, botased või tennised, ujumisriided, dressid
- raamatute ja vihikute kattepaberid või kaaned
- KOOLIKOTT
- mapp või tugevamad kilekaaned vihikute hoidmiseks (soovituslik)
- lauakate koolipingi kaitseks
- suusavarustus (suusad, saapad, kepid)

- ÕPIKUD JA TÖÖVIHIKUD: antakse koolist 1. septembril (tasuta kasutamiseks)
- Õpilaspäevik

6 Hindamine põhikoolis

6.1 Hindamise eesmärk:

- (1) toetada õpilase arengut – anda tagasisidet:
  - õpilasele, lapsevanemale, õpetajale, koolile;
  - suunata ja innustada õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja õpilast edasise haridustee valikul.
- (2) Suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.
- (3) Anda alus õpilase järgmisesse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- (4) Hindamine on süstemaatiline teabe kujunemine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja –viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Kool (õpetaja isiksus) annab õpilasele ja vanemale (hooldajale) kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta 3 korda õppeaastas e-koolis ja õ.a lõpus ka tunnistusel.

Õpilane ja lapsevanem saavad teavet hindamise korralduse ning hinnete kohta e-kooli kaudu ja kooli veebilehelt.

Õpetaja selgitab õppeaine hindamissüsteemi õpilastele ja vajadusel vanematele iga õppeaasta alguses, uue õppeveerandi alguses ja enne igat kontrolltööd. Õpilane peab teadma, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele või hinnangule.

6.2 Õpitulemuste kontrollimine ja hindamine

Õpitulemusi hinnatakse põhikooli riikliku õppekava üldosast ja teistest hindamist reguleerivatest õigusaktidest lähtuvalt.

Hinnatakse:

- õpilaste teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esitluste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele;
- sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnetega;
- vastavalt iga õppeaine spetsiifikat arvestades.

Teadmiste kontrollimisel arvestatakse:

- mitmekesiseid hindamisvorme;
- mida, kuidas ja millal hinnatakse;

- milliseid hindamisvahendeid kasutatakse;
- millised on hindamise kriteeriumid;
- õpilase enesehindamist ja analüüsimisoskust;
- õpimappe (Euroopa keelemappe);
- kaaslaste antud hinnanguid;
- õpilase hinnangut oma tööle;
- projektitöid, rühma- ja paaristööd;
- protsessis osalemist ja lõpptulemust;
- praktilisi töid, referaate, uurimuslikke töid;
- sooritatud katseid, laboratoorset uurimust, katsete hoolikat ja organiseeritud tegemist, mõistmist, andmekogumist, täpsuse tagamist, ohutusnõuete järgimist, analüüsi, järelduste tegemist, tulemuste esitamise oskust;
- õppetööd väljaspool klassi, kooli (õuesõpe);
- töö loogilisust, allika kasutamise oskust, stiili ja õige kirja;
- tööd dokumentide, kaartide ja tekstidega;
- lõpptulemust.

Ei hinnata hoiakuid ega väärtusi, vaid antakse TAGASISIDET igas õppeaines. Väärtusi kujundatakse kõikide õppeainete ja klassivälise tegevuse kaudu kogu põhikooli vältel.

6.3 Hindamise süsteem

6.3.1 Numbriline hindamine

Õpitulemusi hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis, kus hinne

„5“ on „väga hea“

„4“ on „hea“

„3“ on „rahuldav“

„2“ on „mitterahuldav“

„1“ on „nõrk“

Igas õppeaines on vastavalt ainespetsiifikale oma hindamissüsteem, kus numbrilisele hindele vastab teatud protsent õigetest vastustest:

90-100 % hinne „5“

75-89 % hinne „4“

50-74 % hinne „3“

20-49 % hinne „2“

0-19 % hinne „1“

Hindamise tihedus

Kontrolltööde arv (trimestris) sõltub nädalatundide arvust. Tunnikontrolle võib teha igas tunnis.

Samuti võib anda õpilasele suulisi hinnanguid igas tunnis.

Õpetaja võib panna ka 5% kõrgema või madalama hinde, arvestades töö mahtu, ülesannete keerukust, vigade arvu ja liiki.

Põhikoolis on kokkuvõtvad hinned trimestri- ja aastahinded. Põhikooli I ja II kooliastmes hinnatakse trimestrihindega põhilisi õppeaineid. Oskusainetes võib kasutada hindamiseks ka A-arvestatud või MA-mittearvestatud.

Põhikooli III kooliastmes võib hinnata ühe nädalatunniga õppeaineid 1 kord poolaastas. Õpilasele võib jätta õppeaines trimestrihinde välja panemata, kui ta on puudunud üle 50% trimestri õppetundidest, kuid õppeaasta lõpuks peab omandama kogu ainekava kas pideva järelvastamise teel või täiendava õppetöö sooritamise järel.

6.3.2 Kujundav hindamine

Eesmärk: õpilase arengu toetamine.

Kujundava hindamise käigus:

- analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid, käitumist ja antakse tagasisidet seniste tulemuste, vajakajäämiste kohta;
- innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed;
- suunatakse õpilane võrdlema ennast varasemate saavutuste ja puudujääkidega;

Õpilane saab tagasisidet:

- õpetajalt;
- kaaslaselt;
- enesehinnangu abil.

Õpilane saab tagasisidet:

- õppeainete ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta;
- üldpädevuste ja läbivate teemade kohta;
- käitumise kohta;
- hoiakute kohta;
- väärtushinnangute kohta.

Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning õpimotivatsiooni tõsta.

Õpilane saab tunniväliselt tagasisidet igapäevaste tegevuste, sündmuste, käitumise ja suhtumise kohta. Kool (personal) reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtustega ning heade tavadega.

6.3.3 Õpilase enesehindamine

Enesehinnangu all mõistetakse inimese positiivseid ja negatiivseid tundeid enda suhtes. See on eneseväärikustunne.

Kui õpilasel valitsevad endast positiivsed kujutlused, on tema enesehinnang kõrge, vastupidisel juhul madal. Enesehinnangu puhul on oluline objektiivsus. Osal õpilastel on kaldumus ennast ala- või ülehinnata.

Enesehinnangu kujunemises mängivad suuremat rolli omadused, mis on olulisemad.

Kõrge enesehinnanguga inimesed:

- on optimistlikud;
- seavad endale kõrgeid eesmärke;
- tulevad elus paremini toime ja on enamasti heades suhetes.

Madala enesehinnanguga inimesed:

- on pessimistlikumad;
- ebaõnnestuvad oma tegemistes sagedamini;
- saavutavad vähem kui soovivad;
- on vaimselt nõrgemad ja sagedamini halbades suhetes;

Seega mõjutab enesehinnang VAIMSET TERVIST, HEAOLU, RAHULOLU, SUHTEID, EDU, TOIMETULEKUT ELUS.

Õpilase enesehinnangu ja väärtushinnangute kujunemine kasvuprotsessis on elus toimetulekuks väga oluline. Õpilastele tuleb õpetada enda käitumise ja suhtumise adekvaatset hindamist, motiveerimist ning eesmärkide seadmist.

Tegevuse kirjeldus

Kõik õpilased hindavad ennast õppeaasta lõpus (enamasti maikuus). Klassijuhataja saadab õpilase enesehinnangu kodudesse.

Lapsevanemad hindavad oma lapse kujunemist ja kirjutavad oma arvamuse. Arenguvestlusel analüüsitakse koos lapse ja vanemaga õpilase edusamme, puudusi, antakse juhiseid edaspidiseks ja seatakse eesmärgid uueks õppeaastaks. Klassijuhataja hoiab hinnangulehed kaustas.

Klassijuhataja annab kõik hinnangulehed edasi järgmisele klassijuhatajale.

6.3.4 Arenguvestluse läbiviimise kord ja tingimused

- Vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumi seadusele vastu võetud 9. juuni 2010.a ja Vabariigi Presidendi otsusega nr 698 21. juuni 2010.a;
  - Sätestatud riiklikus õppekavas §20 „Kujundav hindamine“.
- 1) Õpilasega viiakse koolis läbi ARENGUVESTLUS, mille üldeesmärk on õpilase arengu toetamine.
  - 2) Õpilasega läbiviidavast arenguvestlusest võtab osa lapsevanem (eestkostja, hooldaja) ja õpilase klassijuhataja, vajadusel kaasatakse ka teisi koolitöötajaid.

Vinni-Pajusti Gümnaasiumis viiakse arenguvestlus õpilasega läbi kord õppeaastas.

- Arenguvestlusele kutsub klassijuhataja õpilase ja lapsevanema(d) ning kaasab vajalikud isikud (juhtkonna liikmed, aineõpetajad, sotsiaaltöötaja, logopeedi jne).
- Klassijuhataja planeerib tööplaanis arenguvestlusele tulemise järjekorra (õpilaste arvu, kuu ja päeva) selliselt, et õppeaasta jooksul on arenguvestlusel käinud kõik õpilased/vanemad.
- Klassijuhataja saadab vähemalt nädal varem lapsevanemale koju kutse arenguvestlusele tulekuks.

Arenguvestluse ettevalmistamisel järgib klassijuhataja järgmisi nõudeid:

- kogub õpilase kohta vajalikud materjalid, arengu- ja tegevuse tulemused, kokkuvõtted, jm;
- saadab vanematele isikliku kutse, kus on kirjas vestluse teema, eesmärk, aeg ja koht;
- vajadusel kaasab vestlusele ka teisi isikuid;
- valmistab ette ruumi ja tagab turvalisuse;
- häälestab vanemad ja lapse vestluseks;

- viib vestluse läbi;
  - kavandab edaspidise koostöö koos lapsevanemaga ja teeb kokkuvõtted vestlusest;
  - annab positiivse tagasiside lapsevanemale;
  - aitab fikseerida kodu kohustusi järgmiseks aastaks.
- Klassijuhataja teeb vestluse käigus märkmeid ja kirjutab üles olulisemad lapse arengusuunad järgmiseks aastaks.
  - Probleemidest ja ettepanekutest informeerib asjaosalisi (aineõpetajaid, juhtkonda jt) kohe pärast vestlust.
  - Aasta möödudes alustab klassijuhataja uut arenguveestlust eelmise aasta enesehinnangust. Tagasiside andmiseks võtab sõna esmalt õpilane, seejärel lapsevanemad ja lõpuks klassijuhataja.
  - Kogutud infot lapse ja vanemate kohta hoiab klassijuhataja saladuses.

6.3.5 Hindamise korraldus õppeainetes

Iga õppeaine ainekava juurde kuulub hindamise selgitus. Ainekava õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust. Õpitulemused on kindlaks määratud kooliastmeti kahel tasemel:

- üldised õpitulemused;
- õppevaldkondade õpitulemused.

Igas astmes tuuakse välja õppeainele omane spetsiifika ning mida ja kuidas hinnatakse.

6.3.6 6.3.6 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- 1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õpitegevuses püstitatud eesmärkidega.
- 2) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitlust) hinnata hindegaga „1“ (nõrk).
- 3) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitlust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „2“ (puudulik) või hindegaga „1“ (nõrk) või hinne on jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöök.

6.3.7 Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

- 1) Õpilasel on õigus ja kohustus järele vastata või järeltööd (kontrolltööd, esitlust, kirjalikku tööd või tegevust teha 10 õppepäeva pärast töö kättesaamist ja õppematerjali selgeks õppimist. Ühekordne järelevastamisõigus on õpilasel kokkuvõtivate tööde puhul.
- 2) Üldjuhul saavad õpilased järele vastata ajal, mis on aineõpetajal ette nähtud järeleaitamiseks ja mille graafik on avalikustatud paber kandjal õpetajate toas, klassides ja kooliveebilehel.
- 3) Järelevastamine (järeltöö) fikseeritakse e-koolis (uus hinne, mille juures on tärn).
- 4) Kui õpilane pole käinud järele vastamas enne järgmist kontrolltööd, siis teavitab aineõpetaja lapsevanemat e-kooli kaudu või helistab vanematele.

- 5) Korduvalt järelevastamisele mittetulemise eest rakendatakse kooli kodukorras olevaid tugimeetmeid. Aineõpetaja teavitab klassijuhatajat, kui õpilane ei osale kokkulepitud ajal konsultatsiooni tunnis või ei tule järelevastamisele.
- 6) Õpilane, kellel on kahes või enamis õppeaines 3 nädalat enne veerandi lõppu puudulik hinnete seis, peab koostama ise (abiks klassijuhataja või sotsiaalpedagoog) järeleaitamisgraafiku.

6.3.8 Kokkuvõtvad hinded ja järgmisesse klassi üleviimine

- 1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrite (poolaasta) hinneteks ning trimestrite hinnete koondamine aastahinneteks. Koondhinded esitatakse viiepallisüsteemis.
- 2) I kooliastmes võib lastevanemate soovil kokkuvõtva hindamisena kasutada vähemalt kaks korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmist, millel ei pea olema numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvast hinnangus peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.
- 3) Kui õppeaasta keskel on kaks trimestrihinnet jäänud välja panemata või õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata ja trimestrihinne on „2“ või „1“, siis aastahinne on samuti „2“ või „1“.
- 4) Kui õpilasel on üks trimestri (poolaasta) puudulikku kokkuvõtvat hinnet, siis rakendatakse selles õppeaines INDIVIDUAALSET ÕPPEKAVA või määratakse mõni muu tugisüsteem:
  - õpiabi;
  - logopeediline abi;
  - pikapäevarühmas osalemine;
  - pärast õppetunde kooli õppima jäämine kuni 1,5 tunniks (dokument „Tugi- ja mõjutusmeetmete rakendamine õpilase suhtes“ 30.09.2010.a).

6.3.9 Tasemetööd

Kooli tasemetööde eesmärk:

- 1) juhtkond saab tagasisidet ainekavade omandamisest, õpilaste arendamisest, probleemidest, õpetaja tööst;
- 2) õpetaja saab tagasisidet enesehindamiseks;
- 3) õpilane saab hinnangu enesearengu kohta õppeaines, teabe oma edust ja puudustest;
- 4) õpilane saab kujundada sisemist õpimotivatsiooni ja tõsta huvi õppimise vastu;
- 5) õpilane omandab õppekavas nõutavad teadmised, oskused ja väärtushinnangud heal tasemel.

I kooliaste

Riiklikud tasemetööd 3. kl:
eesti keel
matemaatika

II kooliaste

Riiklikud tasemetööd 6. kl:
eesti keel
matemaatika

kolmas aine (teatatakse koolidele toimumise päeval)

4.kl. loodusõpetus

7.kl. loodusõpetus

Riigi poolt koostatud ühtsed põhikooli lõpueksamid 9. klassile:

eesti keel

matemaatika

valikeksam (õpilase valikul põhiainetes hulgast)

6.3.10 Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel on aastahinded vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele ja matemaatika eksami ning ühe eksami omal valikul.
- 2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
  - (1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või aastahinne;
  - (2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või aastahinne.
- 3) HEV õpilasele, kellel on olnud INDIVIDUAALNE ÕPPEKAVA, mis sätestab teistsuguseid nõudeid, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel:
  - kohandades põhikooli ühtsete küsimustega lõpueksami;
  - kasutades abivahendeid;
  - sooritades koolieksami (vms)vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 4) Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes:
  - 1) on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning
  - 2) aineksamid nendes õppeainetes, milles puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded. Eksterne ei hinnata kehalises kasvatuses, tööõpetuses, käsitöös ega kodunduses.
- 5) Veerandihinnete (III kooliastmes ka poolaastahinnete) alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisesse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisesse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu 31. augustiks.
- 6) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, millest tulenevalt veerandihinnetest (hinnangutest) tuleks välja panna aastahinne „2“ (puudulik) või „1“ (nõrk). Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu.
- 7) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Aastahinded pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu.
- 8) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „2“ või „1“ ning ükski rakendatud tugisüsteem ei ole tulemusi andnud.

Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Õppenõukogu otsuses on ära toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama ka õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne puudulik. Otsustamisesse kaasatakse ka õpilane või tema seaduslik esindaja.

- 9) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, va õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

6.3.11 Käitumise hindamine põhikoolis

Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukord (21.10.1997, täiendatud 1.09.2001, 1.09.2010, 15.11.2011, 30.11.2018).

Õpilase käitumist hinnatakse üks kord trimestris (e-kooli perioodihinnetes) ja õppeaasta lõpus pannakse trimestri hinnete ja õpilase arengu põhjal aastahinne. (e-kooli ja tunnistusele)

Ajutist järelevalvet ja tihendatud hindamist ning kodule tagasiside andmist on vaja, kui:

- õpilane jätab pidevalt oma kohustused klassis (koolis) täitmata;
- õpilane puudub koolist põhjuseta;
- on tekkinud probleemid (valetamine, vägivald, suitsetamine jm).

Õpilase käitumist hindab klassijuhataja (arvestades ka aineõpetajate hinnanguid)

- antakse tagasiside igale õpilasele;
- klassijuhataja kogub infot oma klassi õpilaste kohta ka aineõpetajatelt ja vajadusel kõikidelt koolitöötajatelt;
- arvestab väljastpoolt kooli laekunud infot õpilase käitumise kohta;
- lõpliku hinde vormistab klassijuhataja.

6.3.11.1 Mida hinnatakse

Käitumine õppetunnis:

- valmisolek õppetunniks (motivatsioon);
- hilinemine ja puudumine;
- ebaausus (mahakirjutamine, valetamine, võltsimine, julgusetus tõtt rääkida, salgamine, enese ülehindamine jne);
- kasutatav sõnavara;
- kõnemaneeer;
- viisakustoimingud;
- kaaslaste abistamine, sallivus, halastus;
- kuulamis- ja vaatamisoskus, eneseväljendus;
- allumine õpetaja nõudmistele;
- häbematu suhtumine õpetajasse;
- õpetaja solvamine;
- korranõuete eiramine;
- omavoliline rääkimine ja kaaslaste, õpetajate segamine;
- dresside kandmine tundides (v.a kehaline kasvatus);
- ebaõpilaslik välimus.

Käitumine vahetunnis

- üldkasutatavate ruumide kasutamine (garderoob, WC, aula, võimla, koridorid, riietusruumid);
- omavoliline lahkumine koolimajast;
- suitsetamine koolis ja kooliümbruses;
- puhtuse hoidmine klassis ja koolis üldse;
- vahetusjalanõude kandmine;
- jooksmine, trügimine, lõhkumine, kaaslaste norimine, kiusamine ja vägivaldlatsemine, kaasõpilaste ahistamine (müra tekitamine, lärmamine, mürgiste ainete kaasatoomine ja kasutamine jne).

Käitumist hinnatakse sõnaliselt neljapallisüsteemis:

„eeskujulik“	e-koolis (E)
„hea“	e-koolis (H)
„rahuldav“	e-koolis (R)
„mitterahuldav“	e-koolis (MR)

Käitumishindena „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kelle puhul üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ning väljaspool kooli on teistele eeskujuks.

Käitumishindena „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

Käitumishindena „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme aga kellel on esinenud eksimusi kodukorra nõuete täitmisel, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lapsevanemate tähelepanu ning suunamist.

Käitumishindena „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes pidevalt ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Erandjuhtudel võib õpilase käitumist hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku ühiskonna- või kõlblusvastase teo eest.

Käitumise hindamisel arvestatakse rangelt koolikohustuse täitmist (ka kergekäelist puudumist koolist).

6.3.12 Hoolsuse hindamine põhikoolis

Õpilase hoolsust hinnatakse sõnaliselt neljapallisüsteemis. Õpilase hoolsus ei ole positiivne, kui kokkuvõtvad hinnad (hinne) on puudulik.

Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppimisse ja oma tööülesannetesse, tema kohusetunne ja töökus, järjekindlus õppeülesannete täitmisel, õppevahendite olemasolu ja korrashoidmine.

Hindena „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja oma tööülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid oma võimete kohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

Hindena „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub oma õppimisse ja tööülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt.

Hindena „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.

Hindena „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimete kohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma õppeülesanded ning muud ülesanded koolis ja kodus.

6.4 Koolikohustuse tagamise ja täitmise eeskiri (alus PGS, 21. juuni 2010.a. Vabariigi presidendi otsus nr 698)

1. Koolikohustuslik isik

Koolikohustuslik isik on laps, kes elab Eesti Vabariigis ja on saanud käesoleva aasta 1. oktoobriks seitsmeaastaseks. Isik on koolikohustuslik kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni.

2. Lapsevanema kohustused koolikohustuse täitmise tagamisel (alus PGS)

Vanem on kohustatud võimaldama ja soodustama koolikohustuse täitmist, sealhulgas:

- looma koolikohustuslikule õpilasele kodus õppimist soodustavad tingimused ja õppes osalemise eeldused;
- esitama koolile oma kontaktandmed ja teavitama nende muutustest (telefoni nr, meiliaadress, elukoht);
- tutvuma koolielu reguleerivate aktidega;
- tegema koostööd kooliga käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras;
- kasutama meetmeid, mida talle pakub kool või elukohajärgne valla- või linnavalitsus;
- pöörduma kooli ettepanekul nõustamiskomisjoni poole;
- taotlema vajaduse korral koolilt ja õpilase elukohajärgselt valla- või linnavalitsuselt õigusaktides sätestatud koolikohustuse täitmise tagamise meetmete rakendamist.

Kui vanem ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustusi, on valla- või linnavalitsus kohustatud kasutusele võtma vajalikud meetmed lapse õiguste kaitsmiseks.

3. Koolikohustuse üle kontrolli pidamine koolis

- Kool (klassijuhataja, sotsiaalpedagoog) kontrollib iga päev õpilase osalemist tundides.
- Puudumise üle peetakse arvestust e-koolis. Puudumised kannab sisse aineõpetaja.
- Lapsevanem peab esimesel puudumise päeval teavitama kooli (klassijuhatajat) lapse haigestumisest või muust põhjusest.
- Kui kodu (vanem, hooldaja) pole kooli teavitanud, siis teisel päeval algatab puudumise uurimise kool (klassijuhataja, sotsiaalpedagoog).

Kui kool kahtleb puudumise põhjuses (on esitatud ebaselgeid andmeid), on koolil õigus taotleda vanemalt täiendavaid selgitusi või pöörduda õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse poole, kes korraldab meetmete rakendamise puudumise tegelike põhjuste väljaselgitamiseks ja koolikohustuse täitmise tagamiseks.

Sotsiaalpedagoog tegeleb pidevalt nende õpilaste ja kodudega, kellel on varem (või tekkinud) põhjuseta puudumisi:

- kontrollib igal hommikul, kas õpilane on tundides;
- jälgib, vestleb ja nõustab õpilast ja vanemat;

- informeerib vanemat;
- vajadusel külastab kodu;
- teeb koostööd klassijuhatajatega, valla sotsiaaltöötajate ja lastekaitsetöötajaga.

Iga klassijuhataja korrastab uue kuu algul (5. kuupäevaks) klassi koolikohustuse täitmise kokkuvõtte e-koolis.

Õppealajuhataja koostab koondaruande kuude ja õppeaasta kohta ja teeb analüüsi. Vajadusel arutatakse probleeme sotsiaalpedagoogiga. Kokkuvõtte esitatakse õppenõukogus.

Koolikohustuse täitmise kohta tehakse märke tunnistusele õppeaasta lõpus alljärgnevalt:

- puudunud tunde haiguse tõttu ...
- puudunud tunde põhjuseta ...
- kokku ...

1. Meetmed koolikohustuse tagamiseks koolis.

- Vestlus lapsevanemaga (klassijuhatajaga).
- Vestlus lapsevanema ja lapsega (klassijuhataja, sotsiaalpedagoog).
- Lapsevanema nõustamine (klassijuhataja, sotsiaalpedagoog, õppealajuhataja, direktor).
- Õpilase käitumise arutamine õppenõukogus või kooli hoolekogus.
- Kui õpilane on ühes kuus puudunud põhjuseta ühe päeva või rohkem, siis järgneb kirjalik märkus (noomitus, vali noomitus).

Ettepaneku karistamiseks teeb klassijuhataja, õppealajuhataja.

- Kui õpilane on ühes veerandis puudunud põhjuseta 20% tundidest või rohkem, siis toimub õpilase ja vanema NÕUSTAMINE valla laste hoolekande komisjonis. Esildise komisjonile esitab sotsiaalpedagoog.
- Kui õpilasel, vaatamata meetmetele ja nõustamisele, koolikohustuse täitmine ei parane, tegeleb temaga ja vanematega kohalik omavalitsus (suunatakse maakonna alaealiste komisjoni, karistatakse lapsevanemat jm).

6.5 Õpilaste tunnustamine

Vinni-Pajusti Gümnaasiumi õpilaste ja koolipere tunnustamise tingimused ja kord

1. Üldsätted

Vinni-Pajusti Gümnaasiumi õpilaste tunnustamise korra aluseks on Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 57, Haridus-ja teadusministri 09.08.2010 määrus nr 37

„Õpilase tunnustamise tingimused ja kord“ ning koolis kokkulepitud põhimõtted.

2. Tunnustamise põhimõtted

2.1. **Kuldmedaliga** tunnustatakse gümnaasiumilõpetajat, kelle kõigi õppeainete kooliastmehinne on «väga hea».

Gümnaasiumilõpetaja kuldhõbemedaliga tunnustamise otsustab kooli õppenõukogu. Kuldmedaliga lõpetanute fotod pannakse kooli autahvlile ning nende vanemaid tunnustatakse lõpuaktusel.

2.2. **Hõbemedaliga** tunnustatakse gümnaasiumilõpetajat, kellel kuni kahes õppeaines on kooliastmehinne vähemalt «hea» ja ülejäänud õppeainetes «väga hea».

Gümnaasiumilõpetaja hõbemedaliga tunnustamise otsustab kooli õppenõukogu. Hõbemedaliga lõpetanute fotod pannakse kooli autahvlile ning nende vanemaid tunnustatakse lõpuaktusel.

2.3. **Kiitusega põhikooli lõputunnistusel** tunnustatakse põhikoolilõpetajat, kellel kõigi lõputunnistusele kantavate õppeainete viimane aastahinne ja lõpueksamihinne on «väga hea».

Põhikoolilõpetaja kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustamise otsustab kooli õppenõukogu.

Põhikooli kiitusega lõpetanud õpilaste vanemaid tunnustatakse lõpuaktusel.

2.4. Kiituskirjaga «**Väga hea õppimise eest**» võidakse tunnustada kõikide klasside õpilasi.

2.4.1. Põhikoolis tunnustatakse kiituskirjaga õpilast, kelle käitumishinne on eeskujulik või hea ning õppeaasta koondhinded kõik «väga head». Erandiks võib olla hinne

“4” ühes oskusaines (oskusained: muusikaõpetus, kehaline kasvatus, kunsti-ja tööõpetus).

2.4.2. 10. ja 11. klassis tunnustatakse kiituskirjaga õpilast, kelle õppeaasta kursusehinded on “4” ja “5” ning kelle kursusehinnete mõtteline koondhinne on “5” ja käitumishinne on kahel poolaastal “eeskujulik” või “hea”.

Ettepaneku õpilase tunnustamiseks teeb klassijuhataja.

Otsuse õpilase kiituskirjaga tunnustamise kohta teeb õppenõukogu.

2.5. Kiituskirjaga «**Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines**» võidakse tunnustada kõikide klasside õpilasi. Ainekiituskirjaga tunnustatakse ka ühes või mitmes õppeaines eriti silma paistnud õpilasi.

Ettepaneku õpilase tunnustamiseks teeb aineõpetaja.

Otsuse õpilase ainekiituskirjaga tunnustamise kohta teeb õppenõukogu.

2.6. Iga trimestri lõpus autasustatakse **kooli kiituskirjaga** ja maiustega või meenetega

1.-9. klassi:

- „5“ õppijaid;
- „4-5“ õppijaid;
- õppetöös edu saavutanud õpilasi.

Gümnaasiumi õpilasi autasustatakse kord poolaastas.

Ettepaneku õpilaste tunnustamiseks teeb klassijuhataja.

2.7. Iga veerandi lõpus tänatakse **kooli tänukirjaga** õpilasi ja nende juhendajaid, kui on saavutatud väga häid tulemusi:

- maakondlikel olümpiaadidel, võistlustel 1.-3. koha;
- vabariiklike olümpiaadidel, võistlustel 1.-10. koha;
- spordis tulnud maakonnas 1.-3. kohale ja vabariigis 1.-6. kohale.

Tublitele avaldatakse kiitust kirjalikult kooli kodulehel ja FB-s.

2.8. Õpilase häid saavutusi tunnustatakse **direktori käskkirjaga**.

Ettepaneku õpilase tunnustamiseks direktori käskkirjaga teeb aineõpetaja.

2.9. **Klassijuhataja või aineõpetaja kiitus**

Õpilast tunnustatakse klassijuhataja või aineõpetaja kiitusega e-koolis.

2.10. Õppeaasta lõpus toimub väga tublide õpilaste **lastevanemate tänuõhtu** ja direktori vastuvõtt.

Ettepanekud vastuvõtule kutsumiseks teevad klassijuhatajad.

2.11. Lõpetajatele kingitakse:

- valla poolt- 9. ja 12. klassi lõpetajatele raamatud;
- kooli poolt- 12. klassi lõpetajatele fotokaaned klassikaaslaste ja õpetajate pildiga.

2.12. Vallavanema vastuvõtule (mais) esitatakse parimad ainetundjad ja väga tublid sportlased. Ettepanekud vastuvõtule kutsumiseks teevad aineõpetajad, klassijuhatajad ja ringijuhid.
Nimekirja koostab õppejuht.

2.13. Tööjuubeli puhul tunnustatakse õpetajaid õppeaasta avaaktusel.

2.14. Muud tunnustamise võimalused:

Õppekäigud, meened ja maiustused, preemiapäevad TRM lõpus.

3. Muudatuste tegemine VPG õpilaste tunnustamise korras

Tunnustamise korra osas tehtud ettepanekud arutatakse vajadusel läbi juhtkonna nõupidamisel.

Muudatused kinnitab direktor käskkirjaga.

7 Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

PGS: Õpilasel ja lapsevanemal on õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta.

1. Lapsevanemaid teavitatakse ja jagatakse selgitusi kooli töökorralduste kohta:
  - kooli veebilehel;
  - e-kooli kaudu (juhtkonna ja klassijuhatajate infod);
  - lastevanemate koosolekutel klassis (koolis);
  - arengu- ja muudel vestlustel.
2. Lapsevanemaid teavitatakse õpilase hinnetest ja käitumisest ning hoolsusest alljärgnevalt:
  - E-kooli kaudu;
  - klassijuhataja saadab erandkorras lapsevanema (hooldaja) soovil koju hinnete lehe;
  - arenguvestlustel;
  - eposti teel (telefoni teel);
  - õppeaasta lõpus väljastatakse klassitunnistus paber kandjal.
3. Põhikoolis nõustab vajadusel lapsevanemat lapse arengu toetamises ja õppimises:
  - klassijuhataja (kasvatus- ja õppetöö);
  - aineõpetaja (õppetöö);
  - sotsiaalpedagoog (pere nõustamine, sotsiaalsed probleemid);
  - logopeed (kõne areng ja õppimisprobleemid);
  - psühholoog (pere nõustamine, sotsiaalsed probleemid);
  - valla sotsiaaltöötaja (kodu- ja pereprobleemid);
  - juhtkond (võrgustikutöö) – ennetustegevus koolis;
  - koostöö maakonna nõustamiskeskusega (vestlusring: klassijuhataja – õpilane – lapsevanem – sotsiaalpedagoog – psühholoog);
  - maakonna nõustamiskomisjon (õpilasele uue õpikeskkonna määramine).

7.1 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

- 1) Kui õpilane ei saa aru või kahtleb, kas õpetaja on teda õigesti hinnanud, siis pöördub ta kohe aineõpetaja poole. Aineõpetaja jätab edasiseks menetlemiseks töö koopia endale.
- 2) Kui õpilane ei ole rahul aineõpetaja selgitusega, siis pöördub ta ise või tema seaduslik esindaja 3 päeva jooksul pärast töö kättesaamist kirjaliku avaldusega direktori poole.
- 3) Direktor moodustab käskkirjaga komisjoni, kes kontrollib õpilase töö üle ja hindab. Komisjoni poolt pandud hinne jääb lõplikuks hindeks, mis kantakse klassipäevikusse.
- 4) Punktid 1 ja 2 kehtivad ka kokkuvõtva hinde (trimestri- ja aastahinde panemisel).
- 5) Punkt 3 on kokkuvõtva hinde puhul järgmine:
  - direktor moodustab käskkirjaga komisjoni;

- komisjon koostab trimestri (poolaasta) õppematerjali kohta antud aines arvestustöö, mille õpilane sooritab;
- komisjoni poolt arvestuse eest pandud hinne on kokkuvõttev hinne – trimestrihinne (aastahinne).

7.2 Jälgimine ja abiosutamine

- 1) Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajadusel kohaldavad õpet vastavalt õpilase vajadusele.
- 2) Õpilase võimete (annete) kõrgemale tasemele arendamiseks tuleb:
  - selgitada välja individuaalsed õpivajadused;
  - valida sobivad õppemeetodid;
  - korraldada diferentseeritud õpet (tugisüsteemide rakendamine);
  - korraldada täiendav õppetöö väljaspool õppetunde;
  - tegelda andekate ja tarkade laste ettevalmistamisega võistlusteks ja olümpiaadideks.
- 3) Põhikoolis teavitatakse õpilasi edasiõppimisvõimalustest, tagatakse karjäärinõustamise (info jms) kättesaadavus.
- 4) Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilastele teatavaks õppeperioodi alguses (nt õpilaste hindamine).

8 Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

Alusdokumendid:

- „Töö HEV lastega Vinni-Pajusti Gümnaasiumis“ 25.01.19
- „Tugisüsteemide rakendamise kord Vinni-Pajusti Gümnaasiumis“ 04.12.2018
- Vinni-Pajusti Gümnaasiumi põhikiri (kinnitatud volikogus 25.11.2010)
- „Andeka ja targa lapse toetamine koolis“ 04.12.2018

Õppetöö organiseerimisel ja HEV laste õpetamisel lähtutakse eespool olevatest juhenditest, eeskirjadest, mis on kooli kvaliteedikäsiraamatus (KK).

Hariduslik erivajadus

- 1) Haridusliku erivajadusega on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tunde häired, pikemaajaline õppest eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestvuses, õppekoormuses ning õppekeskkonnas. Ka õpilase andekust käsitletakse PGS-is haridusliku erivajadusena. Õpilasel on üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguine mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

8.1 TUGISÜSTEEM

Tugisüsteemi rakendamine õpiraskuste puhul:

- õpiabi tunnid I ja II kooliastmes 1 kuni 2 t nädalas);
- logopeediline abi I-III kooliastmes vastavalt vajadusele (individuaal- ja gruppitunnid);
- aineõpetajate abi I-III kooliastmes (järelevastamiste ja järeltööde tegemine kindlal päeval ja kellaajal);
- sotsiaalpedagoogi abi (lapse nõustamine, suunamine õppenõustamiskeskusesse, psühholoogi, psühhiaatri juurde, vestlused lapsevanemaga);
- IÕK (individuaalne õppekava) rakendamine I-III kooliastme õpilastele kooskõlastatult lapsevanemaga;
- õpilase suunamine pikapäevarühma lapsevanema nõusolekul (I-II kooliaste);
- klassi avamine põhiharidust omavatele õpiraskustega õpilastele (nõustamiskomisjoni otsusel);
- klassi avamine põhiharidust omavatele lihtsustatud õppel olevatele (LÕK) õpilastele (klassi täitumus 12 õpilast), klassi avamine toimub maakonna nõustamiskomisjoni poolt;
- diferentseeritud hindamise rakendamine I-III kooliastmes:
  - a) tasemetööde puhul;
  - b) eksamitööde puhul.

Õpilasele, kes on abivajav õpilane kohaldatakse IÕK ja see annab õiguse hinnata teda rahuldava tulemusega, kui ta on omandanud 35 % nõutud materjalist. Diferentseeritud hindamist rakendatakse siis, kui muu tugisüsteem pole tulemusi andnud.

8.2 IÕK rakendamine

Kooli individuaalne õppekava (IÕK) PGS §18 rakendatakse õpilasele:

- kui tema ainealastes teadmistes on tekkinud lüngad;
- kui ta on haiguse tõttu või muul põhjustel puudunud koolist (veerandis üle 51%).
- Õpilasele, kui tema TRM hinne on „ puudulik“ või „ nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata.

IÕK koostab aineõpetaja ajutiselt õpilasele ÕN otsusel:

- üheks kuuks;
- üheks trimestriks
- kuni 3 trimestriks (IÕK rakendub enamikel juhtudel II trimestrist).

Õpilast õpetades võib teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Õpetaja hindab ainult IÕK-s kirjeldatud õpioskusi. IÕK-d tutvustatakse lapsevanemale ja õpilastele. IÕK (paber kandjal) antakse õpilasele (lapsevanemale) ja õppejuhile.

8.3 Tugisüsteemi rakendamine pikemaajalise õppes eemal viibimise korral

- 1) IÕK (individuaalse õppekava) koostamine õpilasele lapsevanema soovil;
- 2) veebipõhise õppe rakendamine;
- 3) vajaliku õpikeskkonna loomine;
- 4) tugiisiku vajaduse väljaselgitamine tugispetsialistide poolt.
- 5) IÕK (individuaalse arengukava) koostamine.

8.4 Tugisüsteemi rakendamine käitumis- ja tundeäirete korral

- 1) IÕK rakendamine õpilasele;
- 2) võimaldada teadmisi kontrollida ja vestlusi läbi viia eraldi ruumis;
- 3) määrata tugiisik – sotsiaalpedagoog;
- 4) suunata nõustamisele psühholoogi ja psühhiaatri juurde;
- 5) rakendada terviseseisundist tulenevat koduõpet, võimalusel ühele õpilasele keskendunud õpet (nõustamiskomisjoni otsusel);

8.5 Tugisüsteemi rakendamine ebapiisava õppekeele valdamise puhul

- 1) keelt valdava tugiisiku määramine õpilasele;
- 2) riigikeele õppe organiseerimine õpilasele;
- 3) IÕK rakendamine;
- 4) abi uude keskkonda sisseelamisel (sotsiaalpedagoog ja õpilased);
- 5) sotsialiseerimisele kaasaaitamine (osavõtt klassiüritustest, ettevõtmistest jm)

8.6 Töö andekate ja tarkade lastega

- 1) Andekus. Õpilane on andekas, kui ta oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi või on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi võimeid:
  - üldine intellektuaalne võimekus;
  - akadeemiline võimekus;
  - loominguline mõtlemine;
  - liidrivõimed;
  - võimed kujutavas või esitluskunstis;
  - psühhomotoorne võimekus.
- 2) Andekat ja tarka last toetatakse arengus alljärgnevalt:
  - andekate ja tarkade laste väljaselgitamine (õppetoolid);
  - individuaalne töö andekate ja tarkade lastega (lisaülesanded, ettevalmistus mitmesugusteks võistlusteks, konkurssideks, olümpiaadideks jms);
  - andekate laste suunamine õppetööle väljaspool kooli (teaduskool jm);
  - koolis peetakse arvestust andekate ja tarkade õpilaste arengu kohta (õppejuht).

9 Karjääriteenuste korraldus

Läbiv teema: „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Eesmärk:

Arendada oskust seada endale eesmärke, valmisolekut ühiskonnas toime tulla, õppida kogu elu, osata leida teavet erinevate ametite ja elukutsete kohta, tutvuda nende arenguga minevikus ja tulevikus, tunda õigusakte ja tööturu võimalusi vabariigis.

I kooliastme eesmärk:

- 1) õppida tundma mänguliste elementide, õppekäikude raames ennast, lähiümbrust, vanemate tööpaiku, igapäevaelu;
- 2) saada teada elukutseid minevikust, tänapäevast ja tulevikust;
- 3) tutvustada lastele erinevaid ameteid kirjanduse ja õppekäikude abil;
- 4) arendada kohusetunnet ja vastutust oma ülesannete täitmisel.

II kooliastme eesmärk:

- 1) õpioskuste arendamine (kuidas õppida);
- 2) sotsiaalsete oskuste arendamine (toimetulek oma eluga, probleemidega);
- 3) suhtlemis- ja koostööoskuste arendamine (rühma- ja paaristööd);
- 4) empaatiavõime, suhtlemis- ning enesekontrollioskuste arendamine (inimeseõpetus);
- 5) erinevate elukutsete tutvustamine, nende omandamiseks vajalike isiksuseomadustega tutvumine.

III kooliastme eesmärk:

- 1) õpilase huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamine;
- 2) õpioskuste ja esmaste kutsevalikute seostamine (töökus, vastupidavus, oskused, kohusetunne, koostööoskused, suhtlemine jt);
- 3) juhtida õpilasi mõtlema tulevastele tegevusvaldkondadele, õpetada arutlema, millised eeldused ja võimalused on olemas, et oma soove ellu viia;
- 4) õpetada kriitiliselt mõtlema kutsetega seotud stereotüüpidele, et hiljem ei tekiks piiranguid tuleviku väljavaadete suhtes;
- 5) vahendada teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ja õpetada otsima vajalikku infot;
- 6) 9. klassis tegelda kutseõppe ja karjääriinõustamisega..

9.1 Karjääriõpe ainekavades (kõik õppeained)

I kooliaste

- 1) Minu kodu, pere, huvid, vaba aeg.
- 2) Minu päevakava.
- 3) Elukutsetega tutvumine lugemispalade kaudu.
- 4) Kohustusliku kirjanduse võimaluste ärakasutamine.
- 5) Muuseumi külastus.
- 6) Õuesõpe.
- 7) Õppekäigud.
- 8) Rühmatööd, paaristööd, esitlused, näitlemine.
- 9) Töö raamatukogus.
- 10) Robootika.
- 11) Rahatarkus.

II kooliaste

- 1) Koostööoskuste arendamine rühmatööde kaudu.
- 2) Õpimapid, esitlused, referaadid, mängud.
- 3) Aktiivõpe.
- 4) Teabe otsimine internetist.
- 5) Arutelud, rollimängud, ajurünnakud jm.
- 6) Õppekäigud, õuesõpe.
- 7) Füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tegevuse kooskõla.
- 8) Suhtlemine internetis; vägivald ja muud ohud internetis.
- 9) Töö raamatukogus.
- 10) Robootika.
- 11) Rahatarkus.

III kooliaste

- 1) Kodutööde maht, keerukus, mõõdukus – kuidas oma aega planeerida.
- 2) Füüsilise ja vaimse tegevuse vaheldumine;
- 3) Õige toitumine.
- 4) Väljaminekute planeerimine, oskus taskurahaga toime tulla.
- 5) Info- ja kommunikatsioon – õige ja vajaliku info leidmine, teabe oskuslik kasutamine. Negatiivsed tagajärjed – interneti vägivald.
- 6) Ülevaate saamine erinevatest töövaldkondadest maakonnas ja vabariigis.
- 7) Projektid, uurimistööd, loometöö.
- 8) Kohtumised erinevate elukutsete esindajatega.
- 9) Teadlik karjäärivalik ja seda soodustavad hoiakud.
- 10) Eneseanalüüs.
- 11) Robootika.

KOOSTÖÖ: aineõpetajad (eriti inimese- ja ühiskonnaõpetuse õpetajad, emakeeleõpetajad, kunsti- ja muusikaõpetajad, töö- ja tehnoloogiaõpetajad, kehalise kasvatuse õpetajad jt). 9. klassis on karjääriõpe 17-18 tundi klassijuhataja tundides (vt karjääriõppe ainekava). Karjääriõpet vahendavad riigipoolt ettevalmistatud inimesed. Klassijuhatajad organiseerivad väljasõite ametikoolidesse.

9.2 Karjääriteabe traditsioonilised klassivälised üritused põhikoolis

I-II kooliste

Aeg	üritus
Oktoober	Tervisenädal – leivapäev, piimapäev, õpetajate päev, „Tagasi kooli“ nädal jms
september – mai	Kohtumised erinevate elualade esindajatega

III kooliaste

Aeg	üritus
Oktoober	õpetajate päev
sobiv aeg	karjäärinõustamine 9. klassile (testid)
märts – aprill	Kutsekoolide külastamine
Aprill	VPG sünnipäevanädal, kohtumine vilistlastega – erinevate elualade esindajatega

10 Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

- Õpetaja töö alusdokumendiks on töökava, mille abil ta viib ellu riikliku ja kooliõppekava eesmärged.
- Õpetaja on hoiakute kujundamise võtmeisik, kelle ülesandeks on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda, pakkuda sobiva õpikeskkonna kaudu tuge erinevates kogukondades ning ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarendamiseks.
- Õpetaja arvestab tööd planeerides ka õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi.
- Õpetaja kasutab teadmiste, oskuste andmisel nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid, aktiivõppemeetodeid, õues- ja muuseumiõpet, õppekäike jms.
- Õpetaja kasutab diferentseeritud õpiülesandeid, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.
- Õpetaja toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist ja planeerib lõimingu koostöös teiste õppeainete ja õpetajatega oma töökavasse.
- Õpetaja teeb koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärged ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.
- Õpetaja loob võimalused õppimiseks ja toimetulekuks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane).

10.1 Õpetaja töökava

Õpetaja peab kavandama kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis oma tööd.

Kuidas ta seda teeb, jääb tema enda otsustada. Küll aga peab tal kava olemas olema, juhul kui keegi osapooltest tunneb selle vastu huvi. Õpetaja saab kava koostamisel aluseks võtta ka kirjastuste poolt koos õpikutega pakutud töökavu, kuid neid tuleks kohandada tulenevalt konkreetsetest õpilastest, õpikeskkonnast ja õppevahenditest.

Töökavas tuuakse välja järgmised jaotused:

- 1) Õppeaine/ kursuse nimetus
- 2) Õpetaja nimi
- 3) Klass, kellele kava koostatakse
- 4) Kava koostamise periood (TRM, PA, õppeaasta)
- 5) Hindamine (mida hindab, millise hinnangu annab).

Töökavasse märgitakse:

- Kontrolltööd;
- referaatide,
- esseede ja kirjandite,
- rühmatööde,
- ettekannete,
- esitluste,

- õpimappide,
  - omaloomingu esitamise,
  - vihikute kontrolli jms
ajad.
- 6) Taotletavad õpitulemused
  - 7) Peamised õppetegevused kavandatud õpitulemuste saavutamiseks
  - 8) Vajalikud õppematerjalid ja vahendid
  - 9) Läbivad tegevused üldpädevuste kujundamisel, läbivate teemade käsitlemisel või lõimingute teostamisel.

Pädevuste ja läbivate teemade kaudu toimub tunnis kasvatustöö – väärtuste kujundamine.

10.1 Õppetegevuse planeerimine

Õppetegevuse planeerimisel on vajalik:

- tagada õppeprotsessis tegevuste eesmärgipärasus ja läbimõeldus;
- teostada toimuva üle seiret;
- kavandada detailsemalt üld- ja valdkonnapädevuste ja läbivate teemade lõimimist õppeaine õpitulemustega.

Õpetaja töö planeerimine on vajalik seetõttu, et tulenevalt põhikooli-ja gümnaasiumiseaduse paragr. 55 ja riiklike õppekavade kohaselt tuleb trimestri või kursuse algul õpilastele teatavaks teha peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused.

Õpetajale on jäetud vabaks, millises vormis (töökava või ainekaart) ta oma tööd planeerib aga soovitatavalt on töö kavandatud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Õpetaja võib kava koostamisel aluseks võtta ka kirjastuse poolt koos õpikutega pakutavaid töökavu aga neid tuleb kohandada tulenevalt konkreetsetest õpilastest ja õppevahenditest.

(näidisplank)

10.2 Õpetaja töökava

.....
õppeaine   klass   aineõpetaja

TEEMA / TUNNI- TEEMA	tunni nr	Õppesisu / Õpitulemused	Füüsiline keskkond (tunni toimumise koht, õppevahendid)	Hindamine (mida ja kuidas hinnatakse)	Lõiming üldpädevuste ja läbivate teemadega (põhirõhk antud tunnis)	Märkmed

Vastavalt klassi ja laste arengu tasemele on õpetaja kohustatud tegema muudatusi töökavades (nt õpiraskustega klassid – IÕK või võimekad klassid – IÕK jne).

Õpetaja tutvustab aine töökava õppeaasta algul oma õpilastele ja vajadusel lastevanematele. Õpilased peavad teadma nõutavaid õpitulemusi ja nende hindamiskriteeriume..

11 Pädevused õppekavas

1. Kooli õppekava tähenduses on pädevus ajakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas tulemuslikult toimida.

Pädevuste jagunemine:

- üldpädevused;
- valdkonnapädevused;
- õppeainepädevused.

Kõik pädevused on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete ja tunni- ning koolivälises tegevuses. Nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate, kõigi töötajate ning kooli ja kodu ühistöös.

2. Üldpädevused (7) Näited pädevuste kujundamise kohta õppekavas

1) Väärtuspädevus kujundatakse:

- ilukirjanduse ja aimetekstide alusel;
- keele kui kultuurikandja abil;
- keele kui inimeste identiteedi tähtsa osa abil;
- kriitilise suhtumise kujundamise abil;
- erinevate maade, kultuuride ja keelte kaudu;
- loogiliste mõttekäikude, kirjandite, arhitektuuri ning looduse seoste kaudu;
- järjepidevuse, püsivuse, sihikindluse ja täpsuse kaudu reaalsustes;
- salliva suhtumise kasvatamisega erinevate matemaatiliste võimetega lastesse;
- humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtuste mõistmisega;
- mõtete, tunnete ja sõnadega kooskõlas elades;
- oma valikute põhjendamise ja enda kõrval teiste arvestamisega;
- kultuurilise mitmekesisuse kaudu;
- kunstiteoste ja –sündmuste kaudu;
- praktilise loomingulise tegevuse abil;
- kunsti kui väljendusvahendi kaudu;
- kriitilise suhtumisega erinevatesse teabeallikatesse;
- arvamuste ja ideede paljususe kaudu;
- austuse kasvatamisega inimese poolt loodud materiaalsete väärtuste vastu;
- ausa, sõbraliku ja abivalmis suhtumisega kaaslastesse;
- tunnetades vastutust, positiivsust ja tööõõmu alustatu lõpuleviimisel;
- klassijuhataja järjepideva kasvatustöö kaudu (klassijuhatajatunnid, vestlused, analüüsid, enesehinnangud, kokkuvõtted jms);
- huvi- ja klassivälise tegevuse kaudu;
- kooli kodukorras sätestatud reeglite abil.

2) Sotsiaalne pädevus kujundatakse:

- õpilase maailmapildi, inimestevaheliste suhete arendamise kaudu;
- suulise ja kirjaliku suhtlemisoskuse arendamise kaudu;
- suhtluspartneri arvestamise ja sobiva käitumisviisi valiku abil;

- enda seisukohtade esitamise ja põhjendamise teel;
- võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevate käitumisreeglite põhjal;
- erinevate õpitöövormide ning aktiivse osavõtuga projektidest ja kultuuriprogrammidest riigis ja rahvusvahelises mastaabis;
- rühmatööde ja paaritööde kaudu;
- inimtegevuse mõju hindamisega looduskeskkonnale;
- dilemmaprobleemide lahendamisel, kus otsuseid langetades tuleb lisaks loodusteaduslikele seisukohtadele arvestada ka inimühiskonnaga seotud aspekti;
- seadusandlikke, majanduslikke, eetilisi-moraalseid aspekte arvestades;
- uurimusliku õppe (õuesõppe) abil;
- vaatlusoskuse ja katsetulemuste analüüsi ning kokkuvõtva suulise esitluse teel;
- praktiliste ja uurimuslike tööde, arutluste, esitluste, ühismusitseerimise, kunstiprojektide kaudu;
- sallivuse, viisakuse, tähelepanelikkuse, abivalmis kaaslase kasvatamise kaudu;
- kehalises kasvatuses õpilaste erinevusi arvestades, suunates õpilasi koos tegutsema, suhtlema, kaaslast arvestama ja ennast kehtestama.

3) Enesemääratluspädevus kujundatakse:

- meedia ja kirjandustekstidest ning õpilaste igapäevases elust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, seisukohavõtu ja lahenduste otsimisega keele ja kirjanduse tundides;
- arutluste, rollimängude kaudu, et jõuda iseenda sügavamale mõistmiseni;
- oma tugevate ja nõrkade külgede hindamisel;
- iseseisva töö oskuste arendamisel, eriti matemaatika tundides;
- inimese anatoomia, füsioloogia ja tervislike eluviiside käsitlemise kaudu;
- haigestumisega seotud riskidesse suhtumisega, selgitades tervislike eluviiside erinevaid aspekte;
- õpetusega lahendada turvaliselt ja tõhusalt iseenda, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervise seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme;
- loovülesannetes pideva tagasiside saamise teel;
- kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemisel;
- valmisolekuga kontrollida ja jälgida oma käitumist;
- oskusega valida olukordi, hinnata oma kehalisi võimeid.

4) Õpipädevus kujundatakse, arendades:

- kuulamis- ja lugemisoskust;
- eri liiki tekstide mõistmist;
- fakti ja arvamuse eristamist;
- eri allikatest teabe hankimise oskust ja selle kriitilist kasutamist;
- tekstide koostamist, oma arvamuse sõnastamist;
- teabe hankimise oskust ja selle kriitilist kasutamist;
- oskust otsida teavet ka võõrkeelsetest allikatest;
- oskust aru saada (eriti reaalselt);
- oskust iseseisvalt mõelda, ülesandeid ja harjutusi teha;

- uurimusliku õppe, katsete, vaatluste ja kokkuvõtete abil probleemide lahendamisoskust;
- oskust tegutseda IKT-põhistes õpikeskkondades;
- uurimis- ja probleemülesannete lahendamisoskust rühmatöös;
- õpitu kasutamist praktikas: teabe kogumist, materjalide ja töötlemisviisi valikut, töö tulemuse analüüsi, suutlikkust probleeme märgata ja lahendada;
- enda õppimise juhtimist;
- oskust analüüsida oma liigutuste ja kehaliste võimete taset ja kavandada meetmeid nende täiustamiseks.

5) Suhtluspädevus kujundatakse:

- nii eesti kui ka võõrkeeltes head väljendusoskust arendades;
- arendades suutlikkust väljendada oma mõtteid selgelt, lühidalt, täpselt;
- arendades oskust tekste mõista, eristada olukorrast ebaolulisest;
- arendades oskust otsida infot etteantud suuruse leidmiseks jm;
- arendades oskust esitada matemaatiliste sümbolite ja valemite sisu tavakeeles;
- õpetades leitud infot analüüsima;
- arendades oskust erineval viisil (tekst, graafik, tabel, diagramm, valem) esitatud infot mõista;
- arendades esitluse ja vormistamise oskusi;
- arendades suutlikkust ennast erinevates suhtlusolukordades selgelt ja asjakohaselt väljendada;
- õpetades teabe- ja tarbetekstide, ilukirjanduse kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili;
- arendades oskust mõista ja kasutada erinevaid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jm).

6) Matemaatika-pädevus (ka kõik õppeained) kujundatakse:

- arvutuste ja ostude teostamisega võõrkeeles;
- vaatlusandmete, uurimuste tulemuste esitamisega tabelitena, joonistena;
- arvjooniste lugemisoskuse arendamisega kõikides loodusainetes;
- arvete ja ülekannete teostamise oskuse arendamisega;
- sümbolite kasutamise oskuse arendamisega;
- oskusega analüüsida kehalise töövõime näitajaid ja sporditulemuste dünaamikat.

7) Ettevõtlikkuspädevus kujundatakse:

- projektides osalemise kaudu;
- ühissettevõtmistes osalemise kaudu;
- toimetulekuga võõrkeelses keskkonnas;
- oma ideid ja eesmärgi ellu viies koos teiste võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega;
- oskusega näha ja sõnastada probleeme ja neid lahendada;
- julgusega esineda, genereerida ideid ning kontrollida nende headust;
- paindlikku ja tolerantset mõtlemist soodustades;
- igapäevaelu probleemide kaudu;
- keskkonnaga seotud dilemmasid lahendades;

- tahtejõudu, vastutus- ning otsustusvõimet rakendades;
- rühmatööde kaudu (igal õpilasel on kindel ülesanne);
- tegevuse planeerimisega, vastutuse võtmisega tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest;
- arendades oskust töötada ideest kuni toote valmimiseni (tehnoloogia, arvutiõpetus jpt ained).

11.1 Kooliastmete pädevused

Kooliastmete pädevused on sisse viidud aine- ja töökavadesse. Töökavades on pädevuste ja läbivate teemade lõiming.

Rõhuasetused

I kooliastmes:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele kooliskäimisesse ja õppimisse;
- 3) õpiharjumuste ja –oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töötamise ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja –julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

II kooliastmes:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

NB! Õpetamisel rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga.

III kooliastmes:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sh uurimuslike tööde) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

12 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

1. Kooli õppekava kinnitab kooli direktor.
2. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks:
  - kooli hoolekogule;
  - õpilasesindusele;
  - õppenõukogule.
3. Õppekava uuendamise ettepanekuid võivad teha:
  - juhtkond;
  - õpetajad (ainekomisjonid);
  - kooliarenduse töögrupid.
4. Õppekava vaadatakse üle kord õppeaastas (enne uue õa algust).
5. Muudatuste ettevalmistamise eest vastutab õppejuht.
Muudatused arutatakse läbi:
  - õppenõukogus (vastutab õppejuht);
  - õpilasesinduses (huvijuht);
  - hoolekogus (direktor).
6. Muudatustele juhitakse tähelepanu kooli veebilehel.